

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Edina pot k spravi

Genovski nadškof, kardinal Minoretta, je priobčil v glasilo milanske katoliške univerze »Vita e Pensiero« prekrasen članek o sporazumu med narodi. Med drugim piše:

Današnji položaj človeške družbe prepoveduje narodom, da bi si bili drug drugemu tuji ali boljše; prepoveduje narodno sebičnost, ki je slepa za dejstvo, da je blagor enega tudi blagor vseh drugih.

Časi so minili, ko se niti pripadniki lastnega naroda, lastne deželice, lastne pokrajine niso poznali ali pa so se celo borili drug proti drugemu, tako da so eni trpeli pomanjkanje, drugi pa so se valjali v izobilju.

Prometna tehnika je tu blagodejno vplivala. Celokupna naša zemlja je postala majhna spricho nepretrgano napredujočega prometa po suhem, po morju in v zraku. Ali cerkev obsoja ta čudoviti napredek tehnike? Nikakor ne! Opozorja pa na to, da nosi vsak napredek v sebi svarilo in vabilo obenem, ki sta naslovljena na celokupno človeštvo. Gorje, če se ne vpoštevata! Kajti potem postane napredek zlo in zato nazadovanje, ki je tem usodnejše, ker je večje kakor napredek.

Obrnimo zato svoj pogled na cerkev. Ta, katoliška cerkev, je po naravi univerzalna.

Univerzalna po svoji nalogi, univerzalna po času in prostoru.

Cerkev je božje delo, ne človeško; celota, ne ločina; vseobsežajoča, na narodno vezana. Pod celokupnim nebesnim svodom, pod vsakim podnebnjem postavlja svoje šotore. Že kmalu po njeni ustanovitvi nam stopa nasproti ta njen univerzalni značaj. Narodi najrazličnejših jezikov in običajev poslušajo na binkostni praznik besede apostolov.

Ali ta univerzalnost katoliške cerkve ne kaže, da spadajo skupaj vsi ljudje po naravi sami, po svojem izvoru in cilju? Ali naj taista vera, taista upanje in zaupanje, da imamo taisteza ljubečega Očeta v nebesih, ne zmore tega, da bi se narodi med seboj sporazumeli, da se med seboj ljubijo?

Mislimo na zadnjo in najstrašnejšo vseh vojn. Kdo se je upal v strašnem klanju zaklicati: Stojte!

Cerkev je povzdignila svoj glas. Najprej je opominjala narode, naj človeško ravnajo z ujetniki in ranjenci, razen tega na jih je pozvala, naj se sporazumejo med seboj.

Tudi danes iščejo narodi — celo taki, ki so si sovražni — zonet rešitve pri cerkvi narodom in njenem poglavarju na zemlji, svetem očetu. Kajti tu je občestvo vere in občestvo ljubezni, ki onemogočujeta sovražstvo in vojno.

Prostorno zблиžanje narodov, ki ga ustvarja prometna tehnika, mora zato spremljati pravno in versko zблиžanje.

V tem duševnem zблиžanju se morajo med seboj spoznati posamezniki in narodi, se prilagoditi drug drugemu.

Cerkev se pa zelo dobro zaveda, da morajo posamezniki in narodi svojo posebnost, svoj lastni obraz, dediščino očetov ohraniti in posmehovati kot najdragocenejši zaklad. Toda razlike se ne smejo dotikati bistvenega. V tem itak vsi soglašajo.

Zato se moramo pečati z mislijo gospodarskega in političnega sporazuma, ne da bi bili utopisti. Zemlja z vso svojo mnogovrstnostjo ima po različnih pokrajinah različna bogastva, s katerimi jo je Bog obdaril. Noben narod ne zadostuje sam sebi. Vsi so drug od drugega odvisni.

Časi so za nami, ko se je oglašal strah, da bodo morali ljudje za lakoto umreti, ker jih zemlja ne bo mogla več hraniti. Zato so se hoteli boriti proti naravnemu in božjemu zakonu: »Crescite et multiplicamini!« Toda Bog je ljudem pokazal, da zemlja proizvajava več dobrin, kakor jih zahteva potreba, tako da smo doživeli tragičen prizor, ko so zaradi preozkih gospodarskih meja in zaradi pretresnih človeških srce preostanke sežigali, v tem, ko so ljudje stradali. Tudi tu je človeška modrost odpovedala, ker se je hotela osvoboditi božje modrosti, kakor jo propoveduje cerkev. Cerkev ima jasen pogled za potrebe vseh, kajti ravno zato, ker ni državna cerkev, je za vse države.

Jasen vpogled v položaj, kakor nam ga daje cerkev, je prvi predpogoj za uspeh na mednarodnih konferencah.

Drugi predpogoj je dobra volja narodov in vlad, dobra volja, ki je sad dobre vesti, tistega diktata, ki določa vse naše dejanje in nehanje in ne sloni na strasti in sebičnih koristih, marveč na božjem zakonu. Vse, kar more vzbuditi videz vsemočnosti, otopeva in pači vest vsakega naroda. Potem stopi na mesto dobre vesti samomalikovanje, pravna avtonomija, sebičnost, ker se nazadnje vselej izprevrže v lastno škodo.

Še drugo iluzijo povzroča zaslužena vest: ljudje pozabijo tehtati današnje žrtve z jutrišnjim uspehom, danes odklanjajo, da bi pristali na to in ono, jutri pa se že pokažejo usodopolne posledice. Ta skaljeni pogled za resničnost in ta zaslužena vest — oba ostanka iz svetovne vojne — sta bila ovira za razorožitev in gospodarsko svobodo.

Vendar nočemo obupati nad bodočnostjo. Bog je ustvaril narode ozdravljive; grenke izkušnje naj nam prinesejo spoznanje. Dejanjsko, mnogo se je že izpremenilo v mišljenju o vojni, ki vselej, najsi je tudi pravična in zmagovita, pušča za seboj najbolejšje sledi.

Kdor daje prave smernice za bodočnost, kdor izravna krivine svoje lastne sodbe, kdor pogumno sprejme nase vse, kar je navidez podobno brezdelnosti ali nevredno kakega naroda, ta dela za blagor človeštva.

Cerkev je v zadnjih letih pozvala narode, naj si izprašajo vest. Vse je povabila k edinosti, cerkev moli za mir, za spoznanje odgovornih mož in za blagohotno približevanje drug drugemu.

Današnji svet nujno potrebuje ljubezni, ki izkoreninijo sebičnost, tako individualno kakor narodno. Potrebuje ljubezni, ki ustvarja bratstvo med narodi, ki jih spominja na to, da so vsi romarji z istim pogledom na skupno domo-

Izpred Državnega sodišča za zaščito države

Brodar, Umnik, Grilc, Kos Strcin, Ogrin pred sodnim senatom

Nadaljevanje o Brodarjevem zaslišanju naj Barle čimprej odide

Belgrad, 22. febr. Dodatno k včerajšnjemu poročilu podajamo konec Brodarjevega zasliševanja.

Predsednik pokaže obtož. Brodarju težke kamne, ki so shranjeni med dokaznim materijalom na sodni mizi, ter pravi: »Jaz, vidite, bi rajši videl, da me zadene svinčenka kakor takle kos...« Nato preide predsednik na klice »proti ubijalcem slovenske svobode« in klice Mussoliniju, ki so zaradi njih nekateri obtoženi.

„Pri Jezusu Kristusu prisegam“

Brodar odločno vstane in zakliče: »To so bili provokaterji in izzivači.«

V nadaljnjem spraševanju o teh klicih, Brodar vzdigne roko in pravi: »Pri Jezusu Kristusu prisegam, da ni bilo ne enih, ne drugih ne tretjih klicev, ki jih nas dolže!«

Predsednik: »Zakaj vas pa bremene priče?« Brodar: »To je vse narejeno, da nas pogube, da nas onemogočijo!«

Vprašanje državnega tožilca o republiki in federaciji

Ob pol 6 popoldne zaključil predsednik zasliševanje, nakar prične z vprašanji državni tožilec dr. Čadrov. Na njegova prva vprašanja odgovarja Brodar v čisti srbsčini, potem pa nadaljuje zopet po slovensko.

Državni tožilec: »Ali priznate, da ste rekli, da ste bili prej za avtonomijo, sedaj pa za federacijo?«

Brodar: »To pa priznam!«

Državni tožilec: »Ali priznate, da zahtevate popolnoma samostojno Slovenijo?«

Brodar: »Tega ne priznam!«

Državni tožilec: »Kaj pa je po vašem federacija?«

Brodar: »To je široka zakonodajna avtonomija.«

Državni tožilec: »Priče pa trde, da ste klicali: Zivela republika!«

Brodar: »To ni res!«

Državni tožilec: »Ali ste za republiko?«

Brodar: »Nisem!«

Državni tožilec: »Ampak za kaj?«

Brodar: »Dovolite, da vam to razložim! Iz

mojega delovanja je razvidno ravno nekaj nasprotnega. Ko je bil pred leti prešel na Slovensko republikanski val, so se tudi v SLS javljali glasovi, da mora SLS postati republikanska, sicer bo razpadla. Tedaj sem bil poslanec in sem z vsem



Branilec Brodarja dr. Jure Adlešič

svojim vplivom nastopil proti republikanskemu valu. S tem sem se zameril mnogim prijateljem in somišljenikom, ki so zaradi tega celo izstopili iz SLS.«

Državni tožilec: »Ali še vedno tako mislite?«

Brodar: »Še vedno. Vedno sem pravil ljudem, da ni glavno to, ali imamo republiko ali monarhijo, ampak da je glavno to, kako je država doma urejena. Za ureditev države gre!«

Zagovornik dr. Adlešič

Zagovornik dr. Jure Adlešič hoče staviti Brodarju več vprašanj, ki naj razjasne njegov patriotizem ter predlaga, da se prebere več člankov iz »Domoljubca«, glasila »Jugoslovanske kmetijske zveze«, kateri je načeloval Brodar. Predsednik pa to ne smatra za umestno ter ne dovoli čitanja.

S tem je bilo Brodarjevo zasliševanje končano.

Nastopita Umnik in Grilc

Belgrad, 22. febr. 1. Ob pol 9 dopoldne se je danes nadaljevala razprava pred državnim sodiščem za zaščito države.

obtoženi Grilc je prišel

Predsednik senata je najprej izjavil, da so orožniki privedli obtožena Grilca Franca. Na predlog njegovega branilca, s katerim je soglašal tudi državni tožilec, je sodišče odredilo, da se tudi proti njemu vrši razprava. Ker obtožene ni pravčasno prišel na razpravo, je predsednik senata odredil, da mora biti ves čas razprave zaprt v preiskovalnem zaporu.

Anton Umnik popisuje šenčurske dogodke

Orožniki so potem na zahtevo predsednika senata privedli v sodno dvorano obtožena Antona Umnika. Na vprašanje, ali je razumel obtožnico, je Umnik izjavil, da jo je razumel, da se pa ne smatra krivega.

Predsednik: »Ker izjavljate, da niste krivi, lahko navedete vse, kar mislite, da je potrebno za vaš zagovor!«

Umnik je podal nato sledeč opis dogodkov v Šenčurju:

»Ta dan sploh nisem nameraval od doma. Ze zjutraj sem ostal doma, ker mi je zbolela žena. Na shod pa nikakor nisem imel namena iti, niti nisem vedel, da se pripravljata kaka demonstracija. Ko sem popoldne ob pol 4 z okna svojega stanovanja videl, da se zbira pred Gašperlinovo hišo večja gruča ljudi, sem opazil pri oglu svoje hiše Brodarja. Šel sem doli in vprašal Brodarja, kaj je. Pojasnil mi je, da je nameraval iti na Barletov shod in tam govoriti, če bi dobil besedo. Videl sem tudi, da je prišel župnik Barle ter vabil množico, naj gre na shod. Ko pa so ljudje mislili to storiti,

ie zandarmeriia preprečevala vstop

To je ljudi razburilo in so pričeli vpiti: Dol z Barletom! Videl sem, kako so orožniki pretepal vino, potrebujejo ljubezni, ki prežene pohlepno in oduševstvo, naj se kažeta v katerikoli obliki.

To je socialni nauk cerkve: pravičnost in ljubezen. Neutrudno opozarja cerkev na zadnja načela, na skupni izvor in skupni cilj človeštva, ki mu hoče prinesiti tisto ljubezen, ki celi vse rane.

Cerkev opominja narode, naj pozabijo, kar je bilo včeraj, ne zato, da bi se zgodovina izbrisala, marveč zato, da se zgodovina krvoprelitja ne bi nadaljevala.

Državni tožilec je nato prečital oni del obtožnice, ki se nanaša na Grilca.

Nastop med zagovornikom in predsednikom

Dr. Lamešič, Grilčev zagovornik, je prosil predsednika senata, da bi smel staviti obtoženo Brodarju več vprašanj glede okolnosti, ki se nanašajo na obtožena Grilca. Predsednik senata ni dovolil nobenega vprašanja. Ker je končno predsednik zagrozil branilcu, da mu bo sploh odzvel besedo, je dr. Lamešič izjavil, da ne bo ničesar spraševal.

„Ne smete več streljati!“

Kdo je dal dovoljenje za streljanje? Videl sem tudi poslanca Brodarja, kako je pristopil k okr. načelniku in menda takrat pretepostal proti uporabi orožja. Okr. načelnik je nato Brodarja in mene pozval, naj greva med ljudi in jih pomiriva. To sva z Brodarjem tudi storila. Eden izmed demonstrantov me je celo sunil v prsi, češ:

„Ti se pa z Barletom družiš!“

»Niti ne dovolijo, da vpijemo proti njemu!« Ljudje so se nekoliko umirili, nakar sem stopil nazaj na svoje dvorišče. Z Gašperlinovega dvorišča je prišel nato poslanec Barle. Ko se je pojavil, so ljudje pričeli brž kričati proti njemu in vpiti: »Zakaj nas vabiš na shod, če nas potem ne pušiš na zborovanje.« Barle je šel v župnišče. Ko sem to videl, sem okr. načelniku svetloval.

ker bo potem šele mogoče napraviti red v vasi. Okr. načelnik je bil spočetka proti temu, da bi se Barle posebej odpeljal. Prav v istem času pa je prišel župnik Škrbec z avtomobilom. Umnik je nato prosil Škrbca, naj bi Barle v njegovi družbi odšel, češ, če bo Škrbec poleg Barleta, mu ljudje ne bodo ničesar napravili. Končno je tudi okr. načelnik na to pristal ter je Škrbec na Umnikovo vprašanje stopil na vzvišen prostor ter povedal množici, da bo župnika Barleta odpeljal, naj se ljudje mirno razidejo in zapustijo prostor. Škrbec je župnika Barleta res odpeljal. Medtem so padali proti župniku Škrbcu vzkliki: »Hudič, izdajalec!«

„Farji skupaj držijo!“

Kmalu nato se je množica mirno razšla.

Na posebno vprašanje predsednika senata po jasnejši Umnik, da je res svetloval okr. načelniku, naj fantje malo zapoje po vasi, da bodo ljudje šli za pesmijo in se razpršili. Zvečer istega dne sem šel v Jamovo gostilno, kjer so me ljudje napadali, češ, zakaj sem se toliko trudil, da razženem ljudi, ko jih pa nisem vabil na shod. Le meni, Brodarju in Škrbcu se je zahvaliti, da ni prišlo do večjih izgrediv. Vsa krivda za te dogodke pada na orožništvo, ki je uporabljalo strelno orožje brez prave potrebe. O vsem dogodku, ki ga pripoveduje Prešeren, ničesar ne vem in ni res, da bi hujskal ljudi, naj rabijo kole ali da sploh delajo komu silo.



Umnik

„Kdor me pozna, ve“

da jaz kaj takega sploh nisem zmožen. Nisem bil tam, kjer naj bi se to bilo dogodilo in ne vem ničesar, ne kje, ne kdaj in kako se je to dogodilo.

Na podrobna vprašanja je Umnik pojasnil, da Brodarjevih deklet v rdečih oblekah ni videl, vsaj opazil jih ni v množici ljudi. Dalje je pojasnil, da na njegovem dvorišču ni bilo nobenih miz s steklenicami, ampak samo običajne male mize, pol metra v kvadratu. Povedal je, da na njegovem dvorišču ni bilo nič ljudi vse dotlej, dokler ljudje niso pričeli bežati pred streljo orožnikov.

Umnik pove tudi, da mu je orožnik Dotler kasneje sporočil, da na svoje dvorišče ne sme pustiti nikogar. Glede vzklika je Umnik pojasnil, da ne ve, kako se je udeleževala demonstracija, niti kaj je govorila. Misli pa, da so ovadbe proti njegovi hčerki in njemu predvsem

posledice maščevanja

Gašperlinove hiše in da je v ovadbi mnogo podtaknjenih denunciacij.

Glede vzklikov pravi, da je čul predvsem vzklike proti Barletu in za dr. Korošca in »živijo svoboda«. Kakih vzklikov proti kralju in državi v množici ni bilo.

Na vprašanje predsednika, ali je videl, da so ljudje metali kamenje na orožnike tudi od drugod, odgovori Umnik, da tega ni videl.

Predsednik predoči Umniku pričevanje

priče Sušnika

ki Umnika najbolj obremenjuje, češ, da se je drl na vse grlo in da je vodil množico, ki je demonstrirala. Umnik nato odgovori: Ta priča je

moj največji sovražnik

Ko sem po osvoboditvi l. 1918 radi manifestacij za Jugoslavijo dal postaviti mlaj pred svojo hišo z zastavami, mi je isti človek grozil, da me bo takoj ubil, ali izročil italijanskim oblastem, kakor hitro bodo Italijani zasedli naše kraje. Ta priča je takrat vpila v Šenčurju:

„Evoja Italija!“

Ta človek je bil že tudi ponovno kaznovan. Umnik zavrača pričevanje priče Gašperlina kot neresnično, kakor tudi pričevanje priče Sotlerja. Umnik nato odgovarja na posamezna vprašanja predsednika glede vzklikanja in glede pomirjevanja, kakor tudi glode izpovedi posameznih obremenjenih prič, slasti orožnikov in poslanca Rapeta.

Naglašajo, da so mu na licu mesta zastopniki oblasti, zlasti podporočnik Raklič, priznali, da

Se je dostojno obnašal

in da je vse storil, kar je bilo za pomirjevanje mase v tistih trenutkih sploh storiti mogoče. Na vprašanje votanta dr. Kurtoviča, če je kdo streljal iz njegovega dvorišča, Umnik odgovarja, da ni streljal nihče. Odgovoril je potem Umnik še na dodatno vprašanje branilcev dr. Mohoriča in dr. Adlešiča.

Gašperlinova gostilna središče Barletove propagande

Pojasniti je, da je bil Barletov shod razglašen tudi po okolici, in da je zlasti Gašperlinova gostilna delala veliko propagando za udeležbo ter so agitatorji posebno naglašali, naj pridejo ljudje vseh strank in vsakega prepričanja, da bo udeležba na shodu čim večja. Na vprašanje dr. Adlešiča povdar-

Grile Franc se brani

Po zopetni otvoritvi razprave je bil prvi zaslišan Grile Franc. Zanimal je vsako krivdo, povdarjal potem, da se s politiko sploh ni nikoli pečal in da ni izgovoril inkriminiranih besed.

V Senčur je prišel slučajno s skupino fantov, ki so, kakor običajno, v nedeljo popoldne napravili izlet v okolico. Ni imel niti zelene kravate, niti katerega drugega zelenega znaka, niti ni imel slovenske zastave. V žepu je imel pač majhno zastavico, to pa radi tega, ker je bil poprej na neki svatbi, na kateri je imel konje okrašene z zastavicami in je ena taka zastavica padla s komata na tla. Nato jo je spravil v žep in tega dne niti vedel ni, da jo ima že v žepu. To je bila državna zastava. Glede obremenilnih prič Sotlerja in Srebota obtoženec trdi, da ju sploh ne pozna. Pravi pa, da so njune izpovedbe netočne in neresnične.

Nato je pričel predsednik senata izpraševati

Vinko Kos ne razume srbo-hrvatske obtožnice

Nato je bil zaslišan obtoženi Vinko Kos. Obtoženec pravi, da obtožnice ne razume. Predsednik mu je skuša pojasniti, pa se je v teku zasliševanja ugotovilo, da niti Kos ne razume srbskohrvatskih vprašanih niti Kosovih odgovorov ne razumejo navzoči Srbi in Hrvati. Zato je vprašanja in odgovore pojasnjeval in prevajal sodnik dr. Štuhec. Obtoženec je povedal, da je prišel tisti dan v Senčur kakor navadno vsako nedeljo k nedeljski glasbeni vaji. Ker je našel dvorano zaprto, je šel malo naprej proti cerkvi, kjer je videl množico ljudi. Ko so pričeli streljati, jo je obdolženec pobrisal za vrtovi in se ustavil šele na drugem koncu Senčurja, kjer je našel znano dekle. Z dekletom je govoril samo kake pol ure, nakar je šel v neko hišo, kjer je bil nad eno uro.

Nato je šel ven, češ, da se bo začela godbena

Bivši posl. Strcin pred sodniki



Ivan Strcin

Nato je bil zaslišan bivši poslanec Strcin. Zanimka vsako privido in pripoveduje:

»Tisti dan sem šel v Mengšu k popoldanski službi božji. Pustil sem kolo pri Suštaršiču. Iz cerkve sem šel naravnost k Suštaršiču. Na poti od cerkve k njemu sem sicer govoril z nekaterimi ljudmi. Nekateri so me pa tudi vprašali, če bo proslava. Vsakemu sem odgovoril, da je prepovedana in da je ne bo. Pri Suštaršiču sem sedel delj časa. Videl sem, kako se je gruča ljudi napotila proti Velikemu Mengšu. Ko se je ista gruča vrnila zopet mimo Suštaršičeve hiše proti Malemu Mengšu, sem videl med ljudmi tudi orožnika. Stopil sem s Suštaršičem pred hišo, da vidim, kaj je. Tedaj je prišel zraven tudi menški župnik, ki se je vračal menda z nekega cerkvenega shoda. Ko je prišel mimo nas orožnik Ambrožič, je župniku očital, da hujška ljudi. Župnik je proti temu protestiral in orožniki so šli dalje za množico. Mi smo zopet odšli v Suštaršičovo hišo, kjer sem se kmalu poslovil, sedel na kolo in se odpeljal.«

„Fantje, ne bo nič!“

Nato stavi predsednik vprašanje: »Ali ste pred cerkvijo govorili s kaplanom iz Mengša?«

Strcin: »Ne, samo kratko.«
Predsednik: »Ali ste rekli nekaterim fantom: »Fantje, ali ne bo nič?«
Strcin: »Nisem tako rekel. Rekel sem le: Fantje, nič ne bo, razidite se! Tudi iz obtožnice je razvidno, da mi je dotični odgovoril: Če ne bo nič, bomo pa sami naredili. Če bi jaz hujškal fante: Ali ne bo nič?, bi dotični moral reči: Dobro, bomo pa napravili. Tako pa ni logične zveze med mojim vprašanjem in odgovorom. To je najboljši dokaz, da sem jaz res izjavil, da proslave ne bo.«

Priče, ki so „drugače razumele“

Predsednik: »Kako, da vas je priča Prag drugače razumel?«

Tomaž Ogrin se zagovarja

Za Strcinom je bil zaslišan Tomaž Ogrin. Izjavil je, da se ne smatra za krivega. V Mengšu je prišel šele tedaj, ko je bilo že vse končano. Obnem obdolženec zanika, da bi vzklikal nedovoljene besede in da bi bil nosil slovensko zastavo. Priče, ki ga obremenjujejo, ga zamenjajo z njegovim bra-

ja Umnik, da je Brodar miril ljudi in se je celo z njimi skregal, češ,

„Miadi ljudje ste vroči in ne veste kaj delate“

Dalje povdarja Umnik na branilčevo vprašanje, da je ljudstvo v vsem okraju bilo proti Barletu, ker ga ni volilo, ker je to čisto kmečki okraj, v katerem je bil parlamentarni zastopnik vedno kmet. Takega človeka niso hoteli, ki ga

niti njegova rojstna vas ne mara

Na vprašanje dr. Adlešiča odgovarja Umnik, da prav od nikogar ni slišal, da bi bila demonstracija v Senčurju organizirana.

Na predlog dr. Adlešiča pojasnjuje Umnik skico Senčurja in mesto, kjer sta se nabajala Brodar in Umnik v kritičnem času.

Predsednik je nato razglasil, da je zasliševanje Umnika končano, in da je razprava prekinjena za četrt ure.

obtoženca podrobneje, kateri stranki je poprej pripadal.

Obtoženec: »Noben.«
Predsednik: »Ali ste se bavili s politiko po 6. januarju?«

Obtoženec: »Prav nič drugega nisem storil, kakor udeležil sem se zadnjih volitev.«
Predsednik: »Koga ste volili?«

Obtoženec: »Petra Živkoviča, saj drugega ni bilo.«
Predsednik: »Pa vendar ste imeli okrajnega kandidata. Kdo je bil to?«

Obtoženec: »Ne vem, volil sem Živkoviča.«
Zagovornik dr. Lamesič postavlja nekatera dodatna vprašanja in predlaga več razbremenilnih prič, ki so obtoženca vse čas spremljale in bodo mogle pojasniti vsako njegovo dejanje. Predsednik si pridržuje sklepanje o teh predlogih.

vaja. On ne ve ničesar o metanju kamenja in polen. Ne ve ničesar o vzklikanju, sploh nobenih podrobnosti iz Senčurja ni opazoval, niti ni pri manifestaciji kakorkoli sodeloval. Vedno je naglašal: »Jaz sem muzikant. Igram činele!« Zasliševanje tega obdolženca je bilo precej zanimivo, ker je bilo treba prevajati slovenske izraze, kakor: punca, vaja, sicer, brž, obris itd.

Kaj je republika

Zagovornik Prodanovič je vprašal obdolženca, kaj je to republika.

Obtoženec: »Poprej nisem vedel, potem sem v zaporu spraševal, zakaj sem zaprt. Pa so mi rekli: Zaradi republike. Kaj pa je to: republika, tega še danes ne vem.«



Nežna koža Vašega sinčka potrebuje posebne zaščite

Radi tega nadrgnite vsak večer roke in obraz Vašega otroka kakor tudi vsa druga občutljiva mesta, z Nivea-Cremo. S tem boš ojačali odpornost kože napram vetru in vremenu, a polt bo dobila ono nežnost in ljubkost, ki napravi dečke in deklice tako dražestne

Nivea-Creme: Škalfjice in tube Din 6— do 25—

Na obtoženca stavlja nekoliko vprašani državni tožilec Džadrov: »Koliko orožnikov je bilo v Mengšu?«

Obtoženec odgovarja, da ne ve. Dalje ga vpraša državni tožilec, ali je videl, da je padlo na orožništvo kamenje.

Obdolženec izjavlja, da ni videl.

Nato vpraša obdolženca odvetnik dr. Ribar, če mu je znano, kaj je to zeleni kader.

Obdolženec izjavlja, da nima pojma o tem.

Nato je bila današnja razprava zaključena ter se bo nadaljevala jutri zjutraj ob 8.

Sporočilo g. župnika Janka Barleta

»Blagovolite sprejeti v vaš c. list sledeče pojasnilo:

O političnih dogodkih iz shoda v Senčurju pri Kranju berem v današnjem »Slovenec«: »Janko Barle se je skrtil pri svojem prijatelju župniku Pibru in se odpeljal v Kranj s kranjskim župnikom Škerbecem — Misli izražene v tej obliki so žaljive in netočne. Resnica je sledeča: Po končanem shodu v Senčurju, ki je izvenel med zborovalci v manifestaciji za kralja in državo, sem se še nekaj časa razgovarjal z zbranimi možmi. — Predno pa odidem iz Senčurja, sem se hotel posloviti od svojega prijatelja in duhovnega tovariša č. g. župnika Pibra. Zato sem se podal iz zborovalnega prostora čez obešen trg pred cerkvijo. Na trgu je bila zbrana množica demonstrantov vsake starosti in spola. V srce se mi je zasmilila množica, ko sem poslušal in gledal to vedenje. Mirno in počasi sem šel skozi ves ta val razburjenosti. Tu in tam sem prijazno, z nasmehom na ustnicah odgovarjal na žaljive vzklike. Kdor se podaja dvignjenim delom in jasnim odločnim pogledom med razburkane valove sovražne množice — ta se ne skriva. Gospod župnik Janko Barle ne pozna strahu in se ne skriva pred nikomur in nikdar, ker je njegova vest mirna in sončno jasen pogled na vse njegovo delo.«

Drugo: »Odpeljal se je v Kranj v avtomobilu s kranjskim župnikom Škerbecem.« — Po končanem prigrizku pri gostoljubnem g. župniku Pibru — sem imel na ponudbo tri vozove, s katerimi bi se lahko odpeljal v Kranj na vlak. — Prvič: avto g. poslanca dr. Rapeta, s katerim sem se pripeljal v Senčur na shod. — Drugič: voz g. župnika Pibra in tretjič mi je v svoji prijaznosti ponudil gosp. sreski nadelnik dr. Ogrin svoj osebni voz. Prišel pa je k meni v župnišče tudi g. župnik Škerbec in mi ponudil avto, s katerim se je pripeljal v Senčur. — Ko mi je ponudil g. župnik Škerbec svoje vozilo, je v trenutku prešinila mojo dušo misel: Ponudbo g. Škerbca ne odkloni, ker bi se to smatralo, da ga mrziš. Saj v mojem srcu ni sence sovražnosti proti nikomur. In sprejel sem ponudbo g. Škerbca kot duhov. tovariša, dasi ravno mi to mnogi zamerijo, češ da se bo to izrabljalo.

Z vsem spoštovanjem vdani
Janko Barle, župnik.
Ljubljana, 22. febr. 1933.

Dostavek uredništva

Gospodu župniku Janku Barletu na njegovo pojasnilo, češ da se ni skrtil, odgovarjamo, da smo svoje poročilo posneli dobesedno po obtožnici, kakor jo je sestavil in 21. t. m. prebral državni pravnik v Belgradu. V originalu se tudi stavek o gospodu župniku glasi takole:

»Narodni poslanik Janko Barle sklonio se (hrvatski izraz »skloniti se« pomeni po slovensko: »skriti se«, »zateči se«, »prijeti«, »iskati zavetja pri komu«) tada kod svog prijatelja župnika Pibera, a nakon toga odvezao se je sa Škerbec Matijom u Kranj.«

Iz navedenega bo g. župnik lahko razvidel, da pasus, ki se mu zdj »žaljiv in netočen« ni bil stiližiran v uredništvu »Slovenca«. Zato naj se gosp. župnik v takih zadevah obrne na drug naslov.

Voliino geslo nemških katoliških strank:

„Skrbi nas usoda domovine, toda ne plašimo se nasilja“

Iz govora dr. Brüninga

Monakovo, 22. febr. Najnovejšje izbruhe Hitlerjevcev proti centru je treba brezdvomno pripisati odločnim volivnim govorom, ki so jih imeli te dni predstavniki centra in bavarske ljudske stranke. Hitler in Hugenberg menda nista pričakovala, da bodo na eni strani voditelji katoliške bavarske ljudske stranke tako odločno nastopili proti poskusu, da bi si Berlin popolnoma podrgel Bavarsko, kakor je to storil predsednik bavarske vlade dr. Held, na drugi strani pa je Hitlerja brezdvomno presenetil Brüningov odločen govor v Würzburgu na Bavarskem. Dr. Brüning je energično reagiral na Hitlerjevo opravljanje, češ, da so prejšnje demokratske vlade pustile za seboj same razvaline. Omenil je, kakšne uspehe je imela savja njegova vlada v zunanji politiki, saj se je posrečilo popolnoma oprostiti Nemčijo vojne odškodnine; sicer so v prejšnjih vladah večkrat sodelovali tudi Hugenbergovi pristaši, torej velja Hitlerjevo psovanje tudi njim!

Proti zasramovanju demokracije in Hindenburga

Toda najhujše je zadel dr. Brüning Hitlerja na tistem mestu, kjer omenja Hindenburga prav v zvezi s Hitlerjevimi očitkom, da so prejšnje vlade spravile Nemčijo na rob propada. »Hitler bi moral imeti vsaj nekaj človeškega takta do predsednika republike, ki je osem let na krmilu države, ki je demokratske vlade imenoval in jih odpuščal ter podpisoval zakone in mednarodne pogodbe.« Za delo demokratskih vlad je soodgovoren tudi Hindenburg in če Hitler trdi, da so te vlade pustile za seboj samo kup razvalin, žalijo te besede tudi predsednika republike, Dr. Brüning je še dodal: »Z vsa energijo moramo nastopiti proti prepovedi listov, ki so nekdanj s svojo propagando pripomogli k izvolitvi Hindenburga za predsednika republike in so stali v ostrem boju proti današnjim vladnim listom, ki so takrat Hindenburga sramotili!« Bivši kancler je s temi besedami podal vso drastičnost današnjega položaja v Nemčiji; s Hindenburgovimi pooblastili vodijo danes neusmiljeno borbo proti opozicijskim strankam tisti ljudje (Hitler in Hugenberg), ki so se pri zadnjih volitvah borili proti Hindenburgu in ga smešili na vsemogoče načine, medtem ko se more opozicija, ki je Hindenburga izvolila za predsednika, potegovati za najelementarnejše državljanske pravice!

Dr. Brüning je sveril sedanj režim pred sedanjo notranjo politiko zatiranja svobode in pred zunanjo politiko, ki diši po romantičnih dogodivščinah. Nemčija je v nevarnosti, da zaide pred vsem svetom v

popolno moralno izoliranost

Politika fraz in mahanja na okoli ne bo prinesla Nemčiji nič dobrega. Kaj pa bodočnost? Centrum in bavarska ljudska stranka se ne borita proti osebnostim, temveč ostanca v liniji stvarne odgovornosti. Dr. Brüning načelno torej ne odklanja sodelovanja v vladni narodne koalicije, pač pa stavi za to določene pogoje. Ne ubijemo pravnega čuta. Mi smo se v zadnjih političnih bojih mnogo naučili in naši volivci so prave udarne čete. Sodelovali bomo z vsako vlado, ki bi hotela spravo med stanovi, ako

sprejme v resnici pozitiven krščanski program, ako ostane zvesta ustavi in ne bo s silo kršila državljskih pravic. S časopisnimi prepovedmi, omejevanjem zborovalne svobode, s sodelovanjem Hitlerjevih napadalnih čet s policijo v Prusiji nas ne bodo prestrašili. Nujno svarim pred tem, da bi se v nemškem narodu polagoma nabil smisel za ustavne in splošne državljanske pravice; kajti kdor bi hotel pozneje ta smisel zopet obuditi, bi potreboval več rodov. Zato se bomo mi borili. Borili se bomo z vsemi silami, ne damo se potlačiti, skrbni nas usoda domovine, toda ne plašimo se nasilja.«

Protesti proti predlogu o izgonu jezuitov

Zagreb, 22. febr. »Hrvatka Straža« objavlja danes protest nekaterih zagrebških župnikov proti zakonskemu predlogu o izgonu jezuitov iz Jugoslavije. Ta protest so objavili zagrebški župniki dr. Svetozar Rittig, Vladimir Kerdič, dr. Josip Lončarič, dr. Milan Beluhan, dr. Trbuha, dr. Ivan Višočević in dr. Burič. Gori omenjeni župniki so na svojem sestanku od 21. februarja protestirali proti omenjenemu zakonskemu predlogu, ki zahteva izgon članov Družbe Jezusove iz države, oziroma njihovo konfinacijo na otoku Visu. Oni kot duhovniki ugotavljajo, da so jezuiti v Zagrebu razvili veliko delavnost na religiozno-moralnem polju in da so glavna opora katoliškemu duhovništvu v Zagrebu. Radi tega protestirajo proti zakonskemu predlogu, ker je nepravilen in hoče kaznovati ljudi brez razsodbe, da so krivi zločinstva proti državi ali proti katerumukoli členu kazenskega zakonika. Oni ne morejo biti proti morali in družabnemu ter državnemu redu v nobenem kraju sveta in torej tudi ne v kraljevini Jugoslaviji ter radi tega s polno pravico zahtevajo in pričakujejo od kraljevske vlade in narodne skupščine, da v interesu pravice in verskega miru odklonita predlog dr. Gavrančiča in tovarišev.

Zopet poizkušen atentat na Roosevelta

London, 22. febr. AA. Iz Washingtona poročajo: Na tukajšnjem poštne uradu so odkrili zavoj, naslovljen na Roosevelta, v zavoju je bila bomba. Zavoj je bil oddan na pošto v Waverltonu v državi New York. Bomba bi bila morala eksplodirati ob najmanjšem dotiku. Če bi Rooseveltu pošiljko odprli, bi ga gotovo ubilo.

Doznava se, da so v soboto arretirali pet ljudi pod sumnjem, da so napisali pismo, v katerem so obžaljevali, da se atentat na Roosevelta ni posrečilo. Arretiranci so izjavili, da so pismo napisali za šalo, na kar so jih izpustili.

Cermakovo stanje kritično

Miami, 22. febr. AA. Snoči je Cermakovo stanje zbuvalo resne skrbi. Boje se, da ga bi umrl.

Dunajska vremenska napoved: Na jugu in na vzhodu bo morda še mnogo novega snega, potem pa bo temperatura zelo padla.



Iz Narodnega predstavništva

Seja skupščine

Belgrad, 22. febr. l. Na današnji seji skupščine je bilo sporočeno, da so M. Tokić in tov. predložili skupščini v reševanje zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o invalidih iz l. 1929.

K dnevnemu redu je prvi govoril Milan Radonič in izjavil, da skupščinska opozicija ni sledna glede

ženske volivne pravice,

ko jim daje samo aktivno volivno pravico, ne daje pa jim pasivne. Za sedaj gledamo v ženah samo dobre matere in gospodinje, ko pa bomo kulturnejši in naprednejši, bomo tudi ženam dali volivno pravico. V ostalem pa se ne sme pozabiti, da nimamo baš najbolj demokratske skupščine, ki bi šla tako daleč in dala ženam volivno pravico. Mi smo preveč reakcionarna skupščina. Radonič nato polemizira z Vošnjakom ter izjavlja, da je pričakoval od njega, da bo prinesel v skupščino malo več kulture in uglednosti. Glasoval bo za predloženi zakonski osnutek.

Za Radoničem je zagovarjal zakonski predlog dr. Zivančević.

Nato je govoril poslanec Pavlič o nesmotrenem delu belgrajske občine. Predsednik ga opominja, naj govori o predmetu. Nato je Pavlič izjavil, da je centraliziranje v Belgradu potrebno in da on ni za demokracijo, ampak za aristokracijo. On tudi ni za demokracijo mas, ker je demokratizacija mas despotizem. Masa je neumna in ne ve, kaj voli. Nato sta se Pavlič in Cokič dalje časa prerekala. Nadalje je Pavlič govoril o zakonskem osnutku ter zahteval, naj

ne dovoli krčmarjem, da bi kandidirali za župane.

Ker je s tem zakonom popolnoma uničena občinska samouprava, bo Pavlič glasoval proti temu zakonu.

Za Pavličem so govorili Dušan Ivančević, Milenko Milutinović, Vukašin Spasović, Dušan Popović, Stanko Tošić in Branko Avramović, vsi za zakonski osnutek. Na kritiko posameznih govornikov je zategnjen odgovarjal poročevalec večine dr. Stojadinović. Prihodnja seja bo jutri in se bo na njej glasovalo o zakonskem predlogu o občinah v podrobnosti.

Seja senata

Belgrad, 22. febr. l. V senatu se je danes nadaljevala razprava o zakonskem osnutku o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah nar. poslancev. Prvi je govoril senator dr. Gavriča. Gavriča je razpravljal o posameznih členih zakonskega osnutka ter obojal posebno to, da se število poslancev povečuje. Nato se je bavil z deklaracijo Narodnega kluba, jo obojal ter pozival eno senatorje, ki so jo podpisali, da podajo ostavko na svoj mandat, da bi morala vlada na to spomenico odgovoriti

s sprejetjem interkonfesionalnega zakona, z uvedbo civilnega zakona

in s podelitvijo ustave za rimsko-katoliško cerkev, kar je bilo že dano tudi ostalim veroizpovedim.

Za dr. Gavrilom je govoril Jovo Banjanin, ki je polemiziral z deklaracijo Narodnega kluba, ker je proti integralnemu jugoslovanstvu ter izjavil, da bi delitev našega naroda na tri narode, postala mednarodno vprašanje. Radi osebnega napada je Banjaninu odgovoril dr. Mažuranič ter izjavil, da se bo s političnimi vprašanji obširno bavil v proračunski debati. Nato je govoril še dr. Ravnihar. Ker je bila lista govornikov izčrpana, se je prešlo na glasovanje v načelu za zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah volivnega zakona. Za predloženi zakonski osnutek je glasovalo 47 senatorjev, proti pa 5. Jutri se bo nadaljeval pretres zakonskega osnutka v podrobnosti.

Spremembe finančnega zakona

Belgrad, 22. febr. l. V imenu vlade je predložil finančni minister finančnemu odboru narodne skupščine nov amandement k finančnemu zakonu, v katerem so najvažnejši slededeči členi:

§ 55

se dodajo sledeče točke:
(33) V odstavku 5 § 91 uradniškega zakona od 31. marca 1931 in v odstavku 5 § 32 zakona o državnem prometnem osebju od 22. junija 1931 se doda na koncu nova točka, ki se glasi: »Podatki o delu v Sokolu kraljevine Jugoslavije.«
(34) V § 10 zakona o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije od 5. decembra 1929 se dodajo novi odstavki, in sicer:

»Pri sprejetju v državno službo imajo prednost člani sokolske organizacije.«

»Pri državnih in banovinskih podjetjih se sprejemajo v delo prvenstveno člani kmetijskih sokolskih čet in sokolskih društev.« »Kmetiskim sokolskim četam se priznava značaj gospodarske organizacije ter se radi tega pooblašča kmetijski minister, da v soglasju z ministrskim svetom lahko podeljuje takim organizacijam določene denarne podpore iz sredstev državnega kmetijskega sklada v smislu zakona o napredku kmetijstva od 6. sept. 1929.«

§ 56 a.

Vse državne izdaje zakonov, uredb, pravilnikov itd., ki se objavljajo v »Službenih novinah«, ima pravico tiskati in prodajati samo državna tiskarna v Belgradu. Vse zakonske uredbe, pravilnike in druge komentare lahko izdajajo tudi privatne založbe, toda po predhodnem pregledu od ministrstva, v katerega pristojnost spadajo določene uredbe, zakoni, pravilniki itd.

§ 55 b.

Senatorjem in narodnim poslancem, katerim je radi kandidiranja po zakonu o volitvah narodnih

poslancev in po zakonu o volitvah senatorjev prenehala služba državnega uradnika, se vračuna v aktivno državno službo doba, ki so jo prebili kot senatorji in narodni poslanci, v rokih iz §§ 49, 52 in 112 uradniškega zakona in §§ 51, 54 in 121 zakona o državnem prometnem osebju. Izvzemni odstavek 2 § 62 uradniškega zakona in odstavek 2 § 64 zakona o državnem prometnem osebju, se ti roki računajo od dneva volitev. To velja za narodne poslance in senatorje vseh skupščin, počeni od 1. januarja 1921.

§ 55 v.

Kreditne ustanove, ki imajo po svojih pravih pravico izdajati obveznice, lahko izdajajo te obveznice tudi v bodoče samo tedaj, če dobijo za to potrebno dovoljenje. Dovoljenje za izdajanje istih pa izdaja minister za trgovino in industrijo po predhodnem sporazumu s finančnim ministrom.

Predlogi k invalidskemu zakonu

Belgrad, 22. febr. l. Poslanec Miloje Sokič in tovariši so privedli narodni skupščini zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah invalidskega zakona od leta 1929 v stilizaciji, kakor jo je izdelal osrednji odbor Združenja vojnih invalidov.

§ 4. Za prvim odstavkom se doda: Istotako se smatrajo za vojne invalide vse one osebe, ki so si v vojni, vršec svojo vojaško dolžnost v operativnih krajih, nakopali težke bolezni, katerih posledice so zmanjšale njihovo pridobitveno sposobnost za najmanj 30%, s tem da jim pripade invalidna podpora v slučaju, da jim je radi bolezni pridobitvena sposobnost zmanjšana najmanj za 60 odstotkov. Vse ostale osebe izpod 60% pridobitve ne morejo uživati zaščito in pomoč po § 1 tega zakona.

Na koncu tretjega odstavka se doda nov odstavek, ki se glasi: Za vojne invalide se smatrajo tudi one osebe, ki so, vršec svojo vojaško dolžnost, trpele v albanski vstaji leta 1913 in v korških bojih leta 1919.

§ 11. Po tretjem odstavku se doda nov, ki se glasi: Vsem vojnim invalidom, ki so v državni službi, se prizna ob priliki vpokojitve pet let več na že priznana leta, ki so vračunava za pokojnino. Vsem onim invalidom, katerim je bila dana neke vrste odpravnina, ker niso imeli potrebnega števila let za pokojnino, ako je razlog za njihovo vpokojitev v resnici njihova telesna nesposobnost posledica vojne, se prizna pravica na pokojnino, kakor da imajo deset let efektivne službe, katera se jim vračuna v pokojnino. Vsem takim osebam se morajo vračunati leta, ki so jih prebili v južnih krajih, kakor tudi leta, ki so jih prebile v vojski po § 270 uradniškega zakona.

§ 26. Na koncu tega paragrafa se doda nov odstavek, ki se glasi: Za kontrolo izvedbe §§ 24, 25 in 26 tega zakona se bo oenoval pri centralnem odboru Združenja vojnih invalidov kontrolni odsek, ki stoji pod neposrednim nadzorstvom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Dolžnosti in pravice tega odseka bodo predpisane s pravilnikom, ki je predviden v § 28.

§ 30. Po prvem odstavku tega odstavka se doda nov, ki se glasi: Za vsa druga potovanja po železnici in ladjah, brez ozira na potrebo in cilj potovanja, uživajo vojni invalidi, ki so zavarovani s tem zakonom, 50% popust na polno ceno po predpisanih tarifih. Ostalim osebam, ki so istotako zavarovane s tem zakonom, se prizna ta pravica trikrat na leto. Te ugodnosti veljajo tudi za mesta, kjer so v prometu avtobusi, poštna vozila in druga državna prometna sredstva, ki uživajo subvencijo države.

§ 34. Temu paragrafu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi: Vojnim vdovam, sirotam in roditeljem, ki so zavarovani s tem zakonom, se dovoljuje potrebno brezplačno zdravljenje v vseh državnih, samoupravnih in občinskih kopalnicah kakor tudi v onih kopalnicah, ki dobivajo subvencijo od države. Istotako v zdraviliščih, bolnicah, sanatorijih in klimatskih krajih. Pri pošiljanju v bolnišnice, zdravilišča itd. uživajo invalidi, vojne vdove in sirote brezplačen prevoz, kar velja tudi za povratek.

Četrto poglavje.

Ves tekst od § 78 do vključno § 85 naj se črta.

§ 104. Na koncu tega paragrafa se doda nov tekst, ki se glasi: Izvzemni predpise tega zakona, se vsem osebam, ki so bodisi iz kateregakoli razloga niso pravočasno prijavile radi reguliranja svoje invalidnine, stavlja rok šestih mesecev od dneva sprejetja teh sprememb radi naknadne ureditve invalidnine. V vsakem slučaju se jim ima pri eventualnem priznanju računati invalidnina od dneva prijave.

§ 115 a. Temu paragrafu se doda nov odstavek, ki se glasi: Vse osebe, ki so zaščitene s tem zakonom, katerim so bile vrnjene pravice po spremembah in dopolnitvah invalidskega zakona od l. 1932, dobijo pravico prejemanja invalidnine od 1. januarja 1933. Vsi predpisi in uredbe kakor tudi prošnje in spremembe, ki so v nasprotju s temi določbami, prenehajo veljati po objavi teh sprememb v »Službenih novinah«.

Do ponovnega priznanja imajo pravico vsi vojni invalidi in družine umrlih bojevnikov in invalidov, ki so iz katerikoli razlogov zamudili zakonski rok za ponovno priznanje.

Novi načelnik ljudskošolskega pouka

Belgrad, 22. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prosvetnega ministra je postavljen za načelnika osnovnega pouka v prosvetnem ministertvu nadzornik ministrstva Miladin Sevarlić.

Ljubljana, 22. februarja. AA. Plenarna seja banovinskega sveta bo jutri, v četrtek 23. ob 9 dopoldne.

Konferenca male antante pri Boncourju

Hirtenberška afera se bo likvidirala

Pariz, 22. febr. tg. Kakor poroča »Temps«, je bila na sestanku med Paul-Boncourjem in zastopniki male antante v Ženevi afera urejena. Mala antanta je sprejela proceduro, kako naj se izvrši transport v Avstrijo poslanega orožja zopet nazaj v Italijo. Zaenkrat se torej afera ne bo spravila pred Svet Zveze narodov. Mala antanta pa si pridržuje pravico opazovanja, kako se bo afera praktično uredila. Lahko se torej reče, da je del te afeze zaključen, ali da se vsej nahaja na potu mirne ureditve. Treba pa je rešiti še drugo tihotapstvo, to je direktno pošiljanje letal na Madjarsko.

London, 22. febr. AA. Zunanji minister John Simon je odgovarjajoč na neko vprašanje izjavil v

spodnji zbornici, da je srečen, ker lahko sporocni zbornici, da je avstrijska vlada pristala na likvidacijo hirtenberške afeze. V teh okoliščinah, je dejal minister, ne bi bilo pametno ustvarjati nove kontroverze z objavljanjem diplomatske korespondence v tem vprašanju.

Dunaj, 22. febr. AA. »Reichspost« piše o likvidaciji hirtenberške afeze in pravi, da se je stvar uredila mirno in objektivno. »Reichspost« zaključuje svoj članek z ugotovitvijo, da je s takšno ureditvijo hirtenberške afeze znatno odnehala napestost, ki je zaradi nje nastala, ne da bi se pri tem moglo reči, da bi bila katera stranka v tej zadevi zmagala ali bila poražena.

Hitlerju rastejo lastni pristaši čez glavo

Centruma ne napadati!

Berlin, 22. febr. AA. Hitler je poslal nacionalno-socialistični stranki apel, v katerem pravi, da skušajo provokaterji kompromitirati nacionalno-socialistično gibanje in pod ščitom stranke prirejati izgredne in kaliti zborovanja, zlasti centruška. Pričakujem od vseh nacionalnih socialistov, pravi Hitler, da se bodo z najstrožjo disciplino uprli takemu početju. Vsa propaganda nacionalnih socialistov mora stremeti po tem, da pobija marksizem, nadaljuje Hitler, zakaj napade centruma hom znal sam zavrniti.

Dalje Hitler poziva člane stranke, naj ne bodo na zborovanja nasprotnikov.

Ta poziv je Hitler izdal zato, ker je prišlo na centruškem zborovanju v Krefeldu od izgredov, pri katerih so nacionalni socialisti ranili bivšega ministra za delo Stegerwolda. Zdi se, da si Hitler neče zapreti vrat za seboj pri morebitnih bodočih pogajanjih s centromom, če njegova stranka ne bi dobila pri volitvah absolutne večine.

Vojskana Daljnem vzhodu

London, 22. febr. tg. Z japonsko-kitajskega bojišča poročajo Japonci, da so zopet zavzeli Naulin, da prodirajo proti Peipiao in ko bodo to mesto zavzeli, da se bodo njihove operacije začele ustavile. Tu hočejo počakati prihoda glavne mandžarske vojske. Nadaljnji razvoj dogodkov je odvisen od kitajskega odgovora na mandžarski ultimatum.

Posnemanja vredno

Teheran, 22. febr. AA. Bivšega ministra Tejmurtasa so obdolžili, da je soudeležen pri deviznih transakcijah perzijske narodne banke. Vlada je odredila, da se mu zapleni vse premoženje.

Pariz, 22. februarja, AA. Ob 11.45 je notiral dolar 11.45, funt pa 86.625.

„Bednostni“ fond 23 milijonov

Ljubljana, 22. februarja.

Za danes dopoldne je bilo napovedano plenarno zasedanje banovinskega sveta. Vendar pa je finančni odsek banovinskega sveta svoje posvetovanje zaradi raznih važnih sklepov zavlekel in se je mesto plenarnega zasedanja vršila danes dopoldne seja finančnega odseka, h kateri javnost ni bila dopuščena. Dopoldne pa se je posvetoval odsek za resolucije, tako, da danes do plenarne seje sploh ni prišlo. Plenarna seja banovinskega sveta bo šele jutri ob 9.

Po informacijah, ki nam jih je dal načelnik finančnega odseka banovinskega sveta g. Ivan Tavčar, bo banovinski svet najbrže sprejel zelo dalekosežne sklepe. Predvsem je tu važna dotacija takozvanega »bednostnega« fonda. Iz banovinskega proračuna bo dotiran v ta fond znesek 23 milijonov dinarjev. Bednostni fond pri banovini od sedaj že obstoja, vendar pa se krije le s prostovoljnimi prispevki delodajalcev in delojemalcev. Banovinski svet namerava sedaj uvesti obligatorne prispevke v ta fond. Fond 23 milijonov dinarjev bo črpal svoja sredstva iz raznih novih davščin. Uvedena bo posebna doklada na družbe, ki morajo javno polagati račune. To so predvsem večje industrije,

delniške družbe, banke itd. Dalje bo uveden prisilni prispevek delavcev in delodajalcev. Delavci, ki ne zaslužijo gotovega minimalnega eksistentnega dohodka na mesec, ne bodo plačevali tega davka. Delodajalci pa bodo plačevali za vsakega delojemalca še enkrat toliko kakor delojemalci sami. Uvedeno bo obdavčenje obresti hranilnih vlog. Prav tako bodo posebno obdavčeni vsi v Sloveniji uslužbeni inozemski uslužbenici, prav tako bodo uvedene davščine na tanieme upravnih svetnikov raznih pridobitnih družb, denarnih zavodov itd. Dobljena sredstva se bodo uporabljala po posebnem pravilniku, o katerem bo banovinski svet še sklepal, ko bodo sredstva zagotovljena. Izvoljen bo posebni odsek, ki bo nadziral izvajanje teh sklepov pravilnika in ki bo dodeljal banu kot posvetovalni organ. V načelu pa bo banovinski svet sklenil, da bo banovina iz bednostnega fonda dajala bolj podporo brezposelnim, kakor pa upravljala razna investicijska dela, ki so v pobujanju bede manj efektna.

Odprto pa ostane seveda vprašanje, kako se bodo mogle te nove davščine v praksi realno izvesti, koliko bodo donesle in kakšen bo njihov vpliv na gospodarsko življenje v naši banovini.

Nezgodastarega užitarja

Novo mesto, 21. februarja.

Zupančič Franc, 69letni užitarik iz Šmihela pri Novem mestu, je prevračal neko pleteno mrežo. Pri tem mu je spodrsnilo. Padel je tako nesrečno, da si je zdrobil koleno. Hudo poškodovanega so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Obsojeni ponarejevalci srebrnikov

Ljubljana, 22. februarja.

Decembra preteklega leta so se po nekaterih krajih Gorenjske pojavili prav čudni falzifikati 20-dinarskih srebrnikov. Bili so dani v promet tako n. pr. na Jesenicah, v Mojstrani, v Dupljah, na Bledu in Zgornjih Gorjah. Napolnjeni so prišli razpečevalca teh ponarejenih srebrnikov. Bil je to Gorjan, 26 letni gozdni delavec Simen Poklukar. Ko so ga prav trdo prijeli, je Simen vse po pravici povedal, kako je prišel do teh falzifikatov. Sam in njegov brat

Martin, 29 letni delavec, sta se spravila tja visoko na planine nad Jesenicami in Dovjem, da sta začela ponarejati na prav priprost način 20 dinarske srebrnike, ki so se njima zelo dopadli. Njih znanec, stari drvar Tone Sturm na jima je poskrbel material, tako cink in aluminij, kakor tudi primerno orodje.

Simen Poklukar je spravil v omenjenih krajih 8 falzifikatov v promet, nakar je bil končno na Jesenicah zaloten. Vsi trije so bili pred malim kazenskim senatom obtoženi ponarejanja denarja odnosno razpečevanja in podpiranja ponarejevalcev. Obtoženci so kratko priznali svoje dejanje. Brata sta se zagovarjala da sta bila deloma v stiski in da sta si hotela na ta način pomagati. Tretji obtoženec pa se je mestoma izgovarjal, da ni vedel, zakaj sta rabila prva obtožena nabavljene material in orodje.

Bili so obsojeni: Simon na 6 mesecev in 120 Din denarne kazni ali še 2 dneva, Martin Poklukar na 4 mesece in 60 Din denarne kazni ali še en dan ter Anton Sturm na 3 mesece strogega zapora in 60 Din denarne kazni ali še en dan zavora.

Dnevna kronika

Ali si obnovil naročnino na Mohorjevo družbo?

Zadnji dnevi potekajo; s 5. marcem se zaključijo prijave članov. Vsako leto doživljamo, da se v jeseni oglašajo ljudje, ki pravijo: »Zakaj me pa ni nikdo pravočasno opozoril, da bi se bil tudi jaz vpisal?« Zato stori to danes naš list in opozarja vse Slovence na njih — lahko rečemo — dolžnost; obenem pa prosi vse, ki berejo to notico, naj opozorijo nanjo tudi znanke. Ko se vpišuje v Mohorjevo družbo, oziroma obnavlja naročnino, ne pozabi na »slovenski kulturni dinar«; če dosežemo, da bi povprečno vsak mohorjan dal za svoje brate v izseljeništvu samo pol dinarja, bi se to posameznikom ne poznalo nič, prav nič, slovenskih izseljencev bi pa kakih 1500 brezplačno dobilo mohorske knjige. Danes se nismo tako daleč, da bi dal vsak vsaj po pol dinarja, zato naj pa zavedeni člani plačajo tega pol dinarja še za kakega drugega; nič ne dvomimo, da se bodo dobili tudi taki, ki bodo plačali še za kakega tretjega in kakega desetega. Pa še na nekaj drugega ne pozabi, ko se gre vpisovat: na knjige za doplačilo. Če nimas doma letosnjega Koledarja, vprašaj poverjenika, koliko stane Krek (letosnji zvezek bo prav posebno zanimiv in aktualen), koliko Novi družabni red (Gosar), koliko Deželica in Marina povest. Ne čakaj, da bi te knjige naročal v jeseni z večjimi stroški. S pravočasnim naročanjem izkažeš uslugo Mohorjevi družbi in — sebi.

Koledar

Četrtek, 23. februarja: Peter Damiani, cerkveni čenik.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Ivan Lončar, laborant. Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne. Blag mu spomin! Zalujočim naše iskreno sozljaje!

† V Moskanjeh pri Ptujju je umrl Vid Donna v visoki starosti. Bil je častni predsednik gasilnega društva in častni občan svoje občine, katero je vzorno vodil kot izvoljen župan na 30 let. Po 52. letu vzornega krščanskega zakonskega življenja je sledil v grob svoji ženi, ki mu je umrla pred desetimi dnevi. Poštenjaku, narodnjaku Slomškovega kova ohranimo hvaležen spomin!

Osebnosti

— Poročil se je v Smihelu pri Novem mestu profesor g. Niko Kuret iz Kranja z gđ. Jelicco Krall iz Kandije. Zasluznemu kulturnemu delavcu, priznanemu organizatorju Solskega radia in uredniku revije »Radio« — iskreno čestitamo!

Roparski napad

Novo mesto, 21. februarja.

Četelč Ivan, 28 letni delavec iz Vinskega vrha pri Trebelnem, se je napotil 19. februarja v Radoho, da si poišče dela. S seboj je nosel kovčeg in v njem svoje dokumente. Med potjo proti Radohi sta se mu pridružila dva neznanca Hrvača, ga napadla, pokolila po glavi, da se je onesvestil ter ga hudo poškodovala. Odvezla sta mu kovčeg in 450 Din ter ga pustila ležati v nezavesti. Ko se je Četelč zavedel, je šel nadalje na Radoho, od tam se je pa pripeljal v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Nesrečno voglarjenje

Novo mesto, 21. februarja.

Hočevar Jože, 22 letni posestnik sin iz Rebrji pri Žužemberku, je voglari 20. februarja v bližnji Dečnji vasi. Voglarit so prišli tudi fantje iz Pečeče vasi. Med Hočevarjem in njimi se je vnel kmalu prepir. V tem prepiru je eden izmed fantov sunil Hočevarja z nožem v obraz in ga hudo poškodoval po desni strani lica.

Ostale vesti

— Gledališke predstave v kamniškem okraju ali kako si je Molière priboril pristop na blagovški oder. Dodatno k našemu nasvetu vsem društvom kamniškega okraja radi cenzurnih dovoljenj za vpriporitev gledaliških iger priporočamo ponovno, da društva v lastnem interesu k prošnji okrajnemu načelstvu za dovolitev predstave predložijo cenzurno dovoljenje, ker okrajno načelstvo brez tega izkaza ne more dovoliti nobene vpriporitve. Društva si s tem priborijo izjubo termina, časa in eventualno tudi stroške. Nekateri ne vedo, kam naj se obrnejo po cenzurno dovoljenje in imajo zato mnogo nepotrebnih potov, katerih bi se lahko izognili. Tako je n. pr. Prosvetno društvo v Blagovici v Črnem grabnu nameravalo prirediti za nedeljo znano Molièrovo komedijo »Namišljeni bolnik«, katero smo videli že v Mekinjah, Nevljah in v kamniški Čitalnici. Ker pa ni k prošnji za dovoljenje priložilo izkaza o cenzuri, mu okrajno načelstvo seveda ni moglo dovoliti vpriporitve. Društvo je iskalo cenzurno dovoljenje na kr. banski upravi, odkoder pa so ga napotili k upravi Narodnega gledališa. Intendant g. Oton Zupančič je izdal potrdilo, da je igra »Namišljeni bolnik« na repertoarju Narodnega gledališa. Šele na podlagi te izjave je dobil Molièrov »Namišljeni bolnik« pristop na blagovški oder. Ubogi Molière si gotovo nikoli ni mislil, da bo njegova pot v Črni graben zvezana s tako dolgo in komplicirano proceduro! Da si društva priborijo pot v Ljubljano po cenzurno dovoljenje, priporočamo, da prošnji za dovoljenje vpriporitve priložijo po en izvod ige, katero nameravajo vpriporiti, da jim okrajno načelstvo samo na podlagi predloženega izvoda igre izda potrebno dovoljenje. To velja za igre, ki se prvič igrajo v našem okraju, kakor tudi za vse znane domače igre, n. pr. Divji lovec, Rokovnjaci, Vdova Rošinka, Narodni poslanec, Voda, Za narodov blagor, Revček Andrejček itd. in za znana dela iz tuje literature, ki jih pogosto srečamo na naših odrih, n. pr. Dobri vojak Švejk, Teta na konju, Španska muha itd., za katera bodo težko dobili izkaz o cenzuri v Ljubljani.

— Kajenje v gledališču? Zoper kajenje v gledališču se pojavljajo tehtni pomisleki. Prvič gledalci nevarnosti požara. V notranjosti, torej v gledalskem prostoru, na pozornici, za kulisami in v garderobah se bo morala prepoved na vsak način obdržati. V vestibulu, na hodnikih in v restavracijskem prostoru bi se dalo kajenje za silo dopustiti, vendar bi vdarjal dim v gledališče in pozornico in motil gledalcev pogled, igralcem in pevcom pa oviral govor in petje. Zlasti pevci morajo paziti na svoj glas. Verjetno je, da se bo v njih vrstah pojavil odpor. Tudi značnost bo precej trpela po odmečkih cigar in cigaret. Mnogo je med poslušalci takih, ki ne prenašajo dima. Posledica bo zmanjšan obisk gledališč, kar ni v kulturnem interesu naroda. Fiskalni interesi monopolizacije

uprave so tu torej v navskrižju z interesi javne varnosti in reda in s pospeševanjem kulturnih dobrin. Kožum tobacnih izdelkov bi se dal pomnožiti mnogo uspešneje s tem, če se njih kakovost zviša in cena zniža.

— Potres. V ponedeljek, 20. t. m. so na več krajih ponoči in zjutraj čutili močnejše potresne sunki. Ljubljanski meteorološki zavod je prejel iz raznih krajev že zavedna poročila. Tako je opazovalnica Dvor pri Žužemberku sporočila, da je bil prvi, precej močan potresni sunek v ponedeljek ob 0.15 ponoči. Ljudje so se preplašeni zbudili in celo poskakali s posteli. Še močnejši sunek je bil nato ob 7 zjutraj. Takrat se je čulo votlo bobnenje in ropotanje. Slično poročilo sta poslali opazovalnica Kopanj na Dolenjskem in železniška postaja Verd nad Vrhniko.

— Slovenski umetniki grafiki Prihodnji mesec bo prirejena jugoslovanska razstava grafik v Po-saarju. Za to priliko smo naprošeni, da sestavimo naš oddelek po svoji uvidevnosti. Ker je termin zelo kratek, prosimo, da umetniki, kateri imajo interes na tej prireditvi, nemudoma pošljejo seznam listov, grafike same pa najkasneje do konca tega meseca na naslov B. Jakac, Pražakova 10 ali Tone Kralj, Gerbičeva 11, Ljubljana. Število in izbira vpisanih del naj bo taka, da dovoljno karakterizira posameznike, odpremljena naj bodo v kartonski mapi in vsaka risba naj ima po možnosti 5 cm širok ovoj, sicer pa vse brez okvirjev. Stroške do Zagreba nosimo sami, ostali grede na račun muzeja v Zagrebu odnosno v Saarbrücken. V poštev pridejo razen slikarskih akvarelov vse grafične tehnike (risbe, radiranje, litografije, lesorezi itd.). Ker bi bilo umestno, da smo Slovenci močno zastopani, je pričakovati polnoštevilne udeležbe.

— Vremensko poročilo z jezerskega 22. II. Novega snega je zapadlo 70 cm, sneži še vedno. Sneg popolnoma suh. Avtobusni promet je začasno ukinjen radi snega.

— Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef« grenčica prijetno učinkovita domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

— V službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 15 od 22. februarja je objavljena »Uredba, s katero se zakon o kmetijskih kreditih spravlja v sklad z zakonom o Privilegirani agrarni banki in z zakonom o nazivu in razdelitvi kraljevi-odn o kmetijskih kreditih«. Vselej so na računju občinskih trošarin v letu 1933.

— Službeno mesto cestarja. Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Ljubljani službeno mesto banovinskega cestarja in sicer: za cestno progno od km 1.153 do km 7.00 na banovinski cesti Ljubljana—Zalog—Lapnica—Litija. Prošilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2 uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. marca 1933 pri okrajnem cestnem odboru v Ljubljani.

— Obsojeni vlomilci. Pred malim kazenskim senatom je bilo 5 mladih vlomilcev, ki so zlasti kradli po Gorenjskem, obsojenih na manjše in večje zaporne kazni. Vseh pet vlomilcev se je spravilo neko novembarsko noč lani na tatinski pohod. V Gorjah pri Bledu so vlomili v dve hiši, odkoder so odnesli različne, tudi malenkostne stvari, tako razna jedila, perilo, obleke in pijsko. Napravili so za 2000 Din škodo, ukradli so dalje tudi moško kolo in štiri jermenja. Vse vlome so priznali. Bili so zaradi teh tatvin in vlomov obsojeni: Viktor Markelj na 7, Ivan Potočnik na 9, Jakob Krmelj na 3, Franc Krivic na 3 in Albin Medja na 4 mesece strogega zapora. Vsi so doma z Jesenic.

— Tragična smrt otroka. V torek sino poročali o nesreči, ki se je pripetila triletnemu Tončku Zajcu, posestniku v sinčku, iz Zgoranje Zadobrovi pri Devici Mariji v Polju. Otrok se je namreč v ponedeljek polil s kropom po glavi in rokah ter je dobil hude poškodbe. Trud zdravnikov, da bi otroka rešili, pa je bil brezuspešen in je otrok v noči na sredo v bolnišnici umrl.

— Konj ga je brenil. V svoj domači kraj v Lož na Notranjskem se je vrnil te dni od vojaščine 21 letni posestnikov sin Andrej Mule. Predsnočnjim je gnal domačega konja napajati konj pa je domačega sina že pozabil in se ga odvadil ter se je upiral njegovemu vodstvu. Pri napajanju je konj odskočil in brenil Andreja s tako silo v levo nogo, da mu je jo zlomil. Poškodba je zelo težka značaja, saj je prišlo do krvavitve frakture. Ranjenega Mulca je v ljubljansko bolnišnico prepeljal rečevalni avto.

— Vestnik Prosvetnih zvez št. 1—2 I. XIV. je pravkar izšel. Ta list prinaša stvarno namenjeno za društvene večere, za aktualne prireditve ter seznanja odbore prosvetnih društev s sličnim gibanjem v drugih državah. Vsebinska te številke je sledeča: Mati vzgojiteljica velikih mož (govor za materinski dan 25. marca). — Materinski dan (stvarina, ki naj se uporabi za recitativni dramatični in glasbeni del programa). — V družini ni vse v redu (primerno predavanje za družinske sestanke). — Katoliška mladina na Poljskem (ponatis članka g. dr. A. Kubarja iz »Slovenca«). — Prosvetno delo na Koroškem. — Društveno delo v februarju. — Iz organizacije. — List se naroča pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva c. 7a-1. ter znaša letoletna naročnina 15 Din.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani priporoča št. D. Borkowski: Im Dienste der Erziehungs-kunst. 43 strani, nevezano 30 Din. Gengler Nik. Dr.: Hellige Sant. Bd. V. 12 grosse Predigtzyklen mit 84 Skizzen. 263 strani, nevezano 98 Din. Hildebrand D.: Liturgie und Persönlichkeit. 197 strani, vezano 70 Din. Kin-scher A.: Religiöser Schein und echte Religiosität im Lichte des Leidens Christi. Sieben Fasten und eine Osterpredigt. 102 strani, nevezano 36 Din. Maier F.: Kennst Du Dich wirklich? Wege zur Selbsterkenntnis und zur Gesundung der Seele. 155 strani, nevezano 36 Din. Muckermann H.: Rassenforschung und Volk der Zukunft. Ein Beitrag zur Einführung in die Frage vom biologischen Werden der Menschheit. 107 strani, vezano 66 Din. Muckermann H.:

Eugenik und Katholizismus. 47 strani, nevezano 28 Din. Religion und Leben. 63 strani, nevezano 20 Din. Roos J.: Erziehung zur katholischen Gesinnung im Rahmen des Religionsunterrichts des Volksschulalters. In Anlehnung an die pädagogische Wertlehre. 63 strani, nevezano 28 Din. Thome J.: Im Ringen um die Kirche. 39 strani, nevezano 24 Din. Wachsmann P.: Vom christlichen Gnadentleben. Ein Cyclicus von Fastenpredigten. 67 strani, nevezano 30 Din. Waitz S. D.: Der heiligste Dienst. Betrachtungen über Bierstertum, Seelsorge und Katechese. 316 strani, vezano 96 Din.

— Casu primerov: Vseled pomanjkanja gotovine se je tvrdka A. & E. Skaberne, Ljubljana, odločila sprejemati v plačilo tudi hranilne knjižice. Glej današnji oglas!

— Naša abeceda in Aspirin. Prva črka v naši abecedi je A, prvo izmed najbolj popularnih zdravil pa je Aspirin. Pa še neka druga zveza je med tema pojmovoma. Aspirin je namreč ravno toliko let star, kolikor je črka v abecedi. V dobi človeškega življenja je to čas, ko prične človek ustvarjati svoja najboljša dela; tako je tudi z Aspirinom. Njegov dober sloves kot sredstvo pri prehladu, zobobolu, revmi itd., se širi po vsem svetu in tako tudi pri nas.

— Ze v otroških letih morate misliti na stalno negovanje zob s Chlorodont zobno pasto. — Tuba 8 Din.

— Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice urejeno prebavo.

Kmetijski tečaj v Kolljah

Kotlje, 21. februarja.

Dne 19. februarja se je zaključil šesttedenski tečaj, ki ga je letos priredila banska uprava pri nas. Tečaj se je vršil ob nedeljah in četrkih. Obisk je bil kljub težkim časom, ko se kmetov polšača malodušnost, prav zadovoljiv. Povprečno se je udeležilo dnevno tečaja 25 obiskovalcev. Tečaj je zaključil v imenu odsotnega g. okrajnega načelnika vodja tečaja g. Zdošek, okrajni ekonom na Prevaljah. Zahvalil se je obiskovalcem, ki so v takem številu prihajali na tečaj, obenem pa tudi predavatelja g. nadzorniku Močniku in upravitelju Kotniku. V imenu občine pa se je zahvalil g. ekonomu Zdoškcu za njegov trud g. župan Petrič.

Rekli smo že zgoraj, da je bil obisk še prav dober. Toda bil bi gotovo boljši, ako bi se ustreglo včasih tudi željam naših kmetov.

Naj navedem nekaj želj, ki bi se naj v bodoče pri sličnih tečajih vpoštevale. 1. Mero-dajne faktorje v občini, kjer se tečaj namerava prirediti, se naj pravočasno opozori, da na tečaj ljudi lahko opozore in pridobe. 2. Mislimo, da bi se v polni meri lahko ustreglo večkrat izra-ženi želji kmetov na tečaju, da se naj povabi živinozdravnika in druge. Prepričani smo, da bi se g. živinozdravnik, ako bi bil na to pravočasno opozorjen, radevolje odzval povabilu. Kmeti si želi danes več takega znanja. V okraju so tudi priznani napredni gospodarji, zakaj se ne bi povabilo enega ali drugega, da poda svojim tovarišem nekaj iz prakse. Imajo pa ljudje tudi v takega moža več zaupanja in se med seboj tudi bolj po domače razgovarjajo.

3. Nikakor pa se naj ne uveljavlja praksa, da bi eden in isti predavatelj predaval kar nepretrgoma štiri ure skupaj. To utruja poslušalce, utruja pa tudi njega samega in zanimanje začne padeti. Ljudje se naveličajo poslušati vedno istega. Menjava dobro vpliva in pospešuje pozornost. Več ko dve uri naj bi nobeden predavatelj dnevno ne predaval.

Sv. zakon-vrelec življenja

Vsa sodobna vprašanja o zakon načelno pojasnjena. — Se dobi v knjigarnah in v prodajalni Ničman. — Din 20.—

Celje

»Voda«. Gledališka družina KPD v Celju vpripori v soboto, dne 25. ob 8 zvečer in v nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 4 popoldne v ljudskem domu Vombergarjevo komedijo v treh dejanjih »Voda«. Pri predstavi sodeluje godba iz Trbovelj. Predprodaja vstopnic v Prosvetnem tajništvo.

— Izredni umetniški užitek se obeta Celjanom v bližnji bodočnosti. Na praznik Sv. Jožefa, dne 19. marca t. l. bo gostoval v Celju Cirilov Metodov kor iz Zagreba s koncertom staroslovenskih cerkvenih pesmi. Letega dne dopoldan bo v opatijski cerkvi staroslovenska liturgija vzhodnega obreda, na kar opozarjamo že danes celjsko občinstvo, ker bo to gotovo za Celje izreden umetniški dogodek.

— Sprememba posesti. Delikatno trgovino in zajtrkovalnico ge. Dominike Zamparutti v Aleksandrovi ulici je prevzela gostilničarka in hišna posestnica g. Alojzija Beneš, vdova Savodnikova v Celju.

— Poročil se je v tukajšnji opatijski cerkvi g. Plevčak Josip, gostilničar in posestnik v Majšpergu z gđ. Ferme Cecilijo, kuharico od Sv. Stefana pri Zmusu. Cestitam!

— Smrtna kosa. Na Spodnji Hadinji št. 27 je umrla 21. t. m. znana posestnica in trgovka g. Ursula Kališnik, stara 70 let. Pokojnica je bila znana v celjskih krogih kot izredno dobra in poštena slovenska žena, zato jo bodo vsi težko pogrešali. Pogreb bo v petek ob 4 popoldan. Naj sveti pokojnici večna luč, svojcem pa naše sozljaje. — V tukajšnji javni bolnišnici je umrl Krobot Gašper, kamnosek iz Čepelj pri Prekopih, star 56 let.

— Seja protituberkulozne lige. Drevi ob 8 v Zdravstvenem domu v Celju seja upravnega odbora Krajevne protituberkulozne lige. Na dnevnem redu je tudi pogovor o akciji za zgradbo zavetišča za jetične.

— Prošnja brezposelnega invalida. 40% invalid, oženjen, ki ima dva otroka, popolnoma zdrav, manjka mu le levo oko, sposoben za službo laboranta, skladiščnika, vratarja, čuvaja ali hotelskega sluga, bi sprejel vsako tako službo. Poštenost je zajamčena. V smislu § 24. invalidskega zakona iz leta 1929., po katerem imajo invalidi pri istih pogojih tudi v privatnih službah prednost, naj se vsakdo, ki bi tako službo imel na razpolago, obrne tozadevno na Krajevni odbor U. V. invalidov v Celju.

„Prehlad in hripa nastanejo zaradi hladnih nog“.

»Hladne noge Vam slabijo telesno moč ter so vzrok prehlada, hripe in nevarnih bolezni«, pravi dr. S. Read. »Če so noge hladne, potem je obtok krvi težji in to je razlog, da stalno predpisujem Saltrat Rodell kot odlično sredstvo za pravilen krvni obtok. Koper za noge s Saltrat Rodellom pospešuje pritek krvi v kožo, kjer kri napolni vsako žilico, ugodno ogreje nogo in dopolni tako krvni obtok.

Poleg tega Vas tudi reši taka kopel vseh bolečin v nogi, kakor ozeblin, vnetja in oteklin. Vroča voda s Saltratom, ki vsebuje zdravilen kisik, prodre v vse lojnice, omehta vas ožuljena in trda mesta, da lahko potem brez bolečin in nevarnosti odstranite kurja česna. Saltrat Rodell se prodaja v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Trbovlje

Proračun cestnega odbora Laško-Trbovlje znaša za tekoče leto 2.337.376 Din. Od tega je namenjeno za vzdrževanje cest 1.451.200 Din, za preureditev in obnovo cest 760.000 Din, za nove zgradbe in preložitve pa 100.000 Din, prispevek občanom za njih ceste 30.000, za obresti in odplačilo dolgov 150.000 Din in osebni izdatki 141.576 Din. K tem izdatkom je predvidenih dohodkov 945.000, kar je v glavnem prispevek banovine, ki znaša 925.830 Din, priranjkljaj 1.394.014 Din pa se bo kril z dkladami na neposredne davke. Pripombe k proračunu je čas staviti do 26. t. m. Kako je s preložitvijo ceste mimo Sanjca in stare občine v Trbovljah, iz proračuna ni razvidno, dasi so bili že ponovno predvideni stroški v proračunu za izvršitev tega dela — ne izpelje se pa ne, kljub temu, da vsakoletno nesreče k temu opominjajo in da prihaja iz Trbovelj nad ¼ dohodkov za cestni odbor, se ceste vse prej drugod preurejuje in popravlja.

Zasilna stanovanja. Občina namerava zgraditi hišo s 15 stanovanji, ki bi bila bolj začasna vprašarja in lažje konstrukcije z ozirom na denarne težkoče. Ta stanovanja bodo služila vračajočim se iz tujine, katerih je vedno več in prvi hip ne morejo nikjer dobiti strehe. Gradilo se bo večinoma s lastnim materialom in se z delom prične, čim bo dopuščalo vreme.

Pet veselih prizorov je pripravil za pustno nedeljo popoldne dramatični odsek v Društvenem domu.

Ptuj

Občni zbori. Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ptujju je imela svoj občni zbor ter poučno predavanje o mešanskih in kmečkih vrtnicah. — Glasom letnega poročila je imela podružnica v letu 1932 skupnega prometa 15.758 Din, premoženje pa znaša 8344 Din. Članov šteje podružnica 126. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor. — Podružnica vinarskega društva v Ptujju je imela občni zbor te dni. Premoženje podružnice znaša 2300 Din. Od vinske razstave, ki se je vršila v Ptujju od 8. do 10. maja 1932 so dobili vinogradniki — 40 po številu — priznanje za svoje vinske pridelke v obliki diplom. Zborovalci so se pri tej priliki pritoževali, da se tožijo po Ljubljani in okolici dobra vina iz haloških goric pod nazivom »Ptujčan«. Zborovalci proti takemu nazivu protestirajo; vino naj se označi pod nazivom kraja, kjer je zraslo in sicer: Slovenske gorice, ljutomerske gorice, haloške gorice itd., in ne »Ptujčan«, ker ptujskih goric ni. — Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor pod načelstvom Ljudevita Sagadina.

Prevažanje pošte. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani oddaja v zakup prevažanje pošte Vurberg—Ptuj za dobo enega leta počeni s 1. junijem 1933. Licitacija se bo vršila 25. t. m. v pisarni občine Vurberg.

Nova trafika. Za otvoritev nove trafike v Slomškovi ulici je dobil dovoljenje Jožef Petrovič, postrešek in posestnik v Vičavi.

Poroka. Poročila sta se 20. t. m. v proštjski cerkvi Ivan Seruga, trgovec z deželnimi pridelki v Ptujju in Elizabeta Habjanič. — Bilo srečno!

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 23. februarja: 12.15 Radiokvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, radiokvartet, borza 17.30 Salonski kvintet: VI. operna ura — 18.30 Italijansčina (dr. Leben) — 19.00 Zgledi za posamezne tipe smrti (prof. Pengov) — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Kuret) — 20.00 Plošče — 20.15 Seviljski brivec (Rossini), prenos iz Varšave — 23.00 Čas, poročila.

Petek, 24. februarja: 11.15 Šolska ura: Med brati muslimani (Viktor Pirnat) 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče, borza 17.30 Salonski kvintet: Valčкова ura 18.30 Slovenske gorice (dr. K. Capuder) 19.00 Francoščina (prof. Kuret) 19.30 Zdravstveno vprašanje za družino in dom (dr. M. Simec) 20.00 Večer češke glasbe: 1. Salonski kvintet, 2. Samospevi gđin Marčenke Hanuš 21.30 Prenos iz kavarne Zvezda 22.15 Čas, poročila.

Drugi programi

Petek, 24. februarja:

Zagreb: 20.00 Koncertni večer — Milano: 21.00 Simfonični koncert — Barcelona: 21.10 Radio orkester — London: 22.15 Koncert orkestra kraljeve garde — Stuttgart: 20.30 »Fatinica«, komična opera od Suppéja — Leipzig: 20.00 Pihala — Bukarest: 20.00 Simfonični koncert — Suisse Romande 20.00 Večerni instrumentalni koncert — Belgrad: 20.00 Večerni koncert 21.00 Saksosni koncert — Rim: 20.45 Večer italijanske glasbe — Beromünster: 21.40 Koncert Webroverge orkestra — Langenberg: 20.30 »Zaidac od Mozarta — Praga: 18.45 Koncert vojarske godbe 20.15 Proslava 50 letnice R. Wagnerjeve smrti — Dunaj: 20.05 Romantična viteška igra (Weiss) — München: 20.00 Radio orkester — Budapest: 19.30 Prenos zvočnega filma — Varšava: 20.15 Simfonični koncert.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 23. febr.: Ob 20: PRI BELEM KONJIKU. Red C. Znižane cene. Petek, 24. febr.: Zaprt. Sobota, 25. febr.: Ob 20: BOG MAČEVANJA. Premijera. Red A.

Hitler čuje nad „tretjim carstvom“



Policijska postaja na strehi. Med koncertom S. A. na Brüloweru trgu v Berlinu (kjer se dogajajo najhujše nemiri in krvava nasprotstva) opazujejo berlinski policisti s strehe, da se ne bi kaj pojavilo nered. V rokah imajo aredstva za pomirjenje.

Zlate jame v Visokih Turah

Dr. Oton Kalab je predaval v Zvezi tirolskih inženjerjev v lučnem oči o starih zlatih rudnikih v Visokih Turah, ki so nudili velika bogastva v 16. in 17. stoletju. Bili so v višini 2500 m in tudi višje. Dasi so bile tedaj izkopavalne priprave povsem nezadostne in je dokajšnja višina ovirala delo, se je vendar trud bogato obrestoval. Od takrat pa so se ledeniki zmerom bolj večali, premnogo zlatih najdišč leži danes pod ledom. Toda, ker se sedaj ledeniki zopet rapidno umikajo, bodo pač znova pogledali na dan zlati rudniki. Predavatelj je razkril zgodovino starih rudnikov in možnost zopetnih izkopavanj.



Minuta po atentatu v Miami. Roosevelt je zaklical: »Nisem zadet!« S tem je pomiril razjarjene množice.

Pisemski papir iz bakra

Radi prevelike množine bakra so se tovarne v Arizoni odločile, da bodo izdelovale iz te kovine pisemski papir, dopisnice in podobno, seveda v tenki obliki. Ta pisemski papir bo imel to prednost, da bodo erke neizbrisne. Mnogim ljudem pa ta prednost ne bo všeč.

Dr. Fr. Sušnik:

Prevaljška legenda

7. Satanov sbor.

Tisto uro se je zbrala v Suhem grabnu četa hudičev; bilo jih je sedem in še. Rezgetali so in nemirno stopicali.

Tedaj je zabučalo pod goro, stari javor je zahreščal, zemlja se je razklala, rdeči zublji so zaživigljali, ugasnili in zasmrdeli: med njimi je stal Satan poglavar.

»Vsi?«
»Vsi.«
»Vsi!«
»Vsi!«
Zameketal je in se priklonil gospodarju pa zacingljaj, kakor da šteje denar.

»Drugi!«
S kopitom je lopnil trikrat, zavihtel nogo okrog pa je zašumelo pod njo kakor papir.

»Tretji!«
Zakrillil je z rokami in pačil besedo, kakor da govori z odra.

»Četrtil!«
Zakrillil je kakor pijan in se opotekel in zvrnil pred poglavarja.

»Petil!«
Zvijal je oči kakor zaljubljen spak in se režal pohotno.

»Vestil!«
Prikorakal je strumno, vzbočil trebuh, dostojanstveno pokimal z brado in se obrnil.

»Sedmil!«
Suh je bil in zelen od mržnje, oči sta mu zbadali kakor igli, usta so se mu rumeno penila.

»Vsi?« je siknil poglavar.

»Vsi!«
Hi—i—i—ju!

Zapiškalo je, zacvrčalo, gozd se je zgrozil in vzdihnil, smreke so medlele, črniv se je zvijal, brinje se je parilo.

Tibetanska ženitev

Tibet, ki leži onkraj orjaškega himalajskega pasu, kateri je bil še pred nekaj leti povsem zaprt pred tujevo nogo, danes pa ga seveda drznejši pustolovci in učenjaki prekorajujejo križem krazem, ima mnogo svojih posebnosti. Seveda je pa težko izvedeti za nekatere običaje, ker jih skrivajo kot najlepšo svetost. To velja posebno za ženitve. Mlade deklice ne smejo nikoli iz rok svojih mater, da bi se sestajale z mladeniči. Te deklice pa zahtevajo od svojih bodočih mož velikih junaštev. Ako dobi mlad Tibetanec svojo izvoljenko, kje na samem, tedaj jo zasnuje s strašnim dejanjem: Po nekotikih poklonih vzame že pripravljeno cunjko, ki je namočena v olju, to ovije okrog gole lakti in jo zažge. Ako prestane vse bolečine brez najmanjšega glasu in s smehljajočim obrazom, tedaj je zasnubitev popolna: ljubezen je dokazal. Večkrat ostanejo na roki velike rane, ki pa bodoče neveste nič ne motijo. Te rane mora snubec pokazati izvoljenkinim staršem, ki pa vselej privolijo na svatovanje. Težko je reči, koliko evropskih deklic bi našlo moža, če bi bile tu take navade.

Da te nam dela!

Neki brezposelni inženjer se je peš odpravil na pot iz Draždan v Berlin, kjer je menil dobiti na avtomobilski razstavi službo. Toda spotoma je vsled stradanja in napa tako oslabil, da se je zgrudil.

Pred vrsto avtomobilov na razstavnem prostoru stoji neštevilni brezposelni soferji, ki imajo obsežen velik list z besedilom: Vsakega dela se lotimo, samo da bi zopet delali, da bi zopet delali...

Nasproti glavnemu vходу v razstavno prostorje stoji mladenič, bled, toda razumen v obraz. Zalostne oči mu zro skozj očala na knjigo, katero drži v levi roki, v desni pa drži trdno lepak, s katerim zasluži po nekaj urah mraza in gladu eno ali dve marki. Toda mladega moža ne motita vrvenje ljudi in mraz, njegove misli so potopljene v knjigo, ki nosi naslov: »Pravna enciklopedija«.

Spor za Galsworthyjevo Noblovo nagrado

Ker ni pokojni Noblov nagrajenec John Galsworthy nič določnejšega izjavil, ko je poklonil svojo nagrado londonskemu Penklubu, v katere namene naj se denar obrne, je nastal sedaj med člani Pen kluba spor, kam z denarjem. Nekateri člani so za to, da bi se ustvaril iz tega denarja fond, ki bi pomenil vsakoletno angleško literarno nagrado takozvano »Galsworthyjevo nagrado«. Drugi člani pa pravijo, naj se ta nagrada razdeli med revnejše pisatelje.

Napoleonove obresti uživa

Pred kratkim je praznoval v Koblenzu 75. rojstni dan slikar Louis Gerbin mož, ki še danes uživa obresti od kapitala, katerega je vložil Napoleon I. za svojega kaprola Franca Spohna, ki mu je v bitki pri Slavkovu rešil življenje.

Napoleon se je v tej bitki predaleč v boj spustil, zategadelj mu je pretela smrtna nevarnost. Tedaj si je odel njegov plašč in klobuk kaprol Spohn, ki je seveda postal tarča za besne strele. Radi težkih ran je v dunajski bolnišnici umrl. Napoleon, ki ni mogel poplačati hrabrosti svojega kaprola, je določil, da morajo prejemati vsi moški potomci Spohnovi dosmrtno obrestj v višini 500 frankov. Poslednji potomec je sedaj Louis Gerbin, ki pa med vojskama leta 1870-71 in 1914-18 ni prejemal ničesar. Leta 1927 pa je prejel po intervenciji nemških oblasti tudi naknadno izplačilo v višini 2300 mark. Od takrat naprej pa prejema starček točno vsakega pol leta svoj obol.

Letalo v apeninskih meglah

Tajnik madžarskega poslanštva v Rimu Hertelendy, se je vzpel v Benetkah v svojem letalu, da bi poletel v Rim, dasiravno so mu t. vsj odsvetovali. Seveda je zavezil v gosto megljo in tresčil z vso silo v skalovje rimskih Apeninov (pri opatiji Fabiano). Letalo je povsem razbito in ogenj se je vnel v njem. Hertelendyja pa so okolišni kmetje pravešili težko ranjenega in brez zavestnega v bližnjo bolnišnico.

Knjiga o Slovanih

Univ. profesor Baudhuin je izdal zadnje dni zanimivo knjigo o narodnostih, kjer je posvetil precejšen del knjige ekspanziji Slovanov proti Atlantiku. Ko opisuje naseljevanje Slovanov posebej Poljakov, v Francijo in Belgijo, podčrtava posebno veliko naraščanje slovanskega življa, ki se je v zadnjih letih v Belgiji podesetkratilo, a v Franciji je narasel celo trinajstkratno. Pisec ugotavlja, da bo privedlo stalno nizežanje dosedanjega prebivalstva (na račun slovanskih narodov) do majorizacije teh krajev po slovanskem življu.

Amerika 12 ur brez predsednika

Dne 4. marca bodo združene ameriške države 12 ur brez predsednika. Hooverjeva uradna doba se namreč konča 3. marca o polnoči. Roosevelt pa bo prevzel predsedstvo naslednjega dne popoldne. To pa se bo letos poslednjikrat zgodilo, da bo Amerika pol dneva brez predsednika. Leta 1937 bodo stopile v veljavo spremembe, po katerih se bo nehala uradna doba poslavljajočega se predsednika popoldne 20. januarja in istočasno bo sprejel predsedstvo novi »prvi človek Amerike«.

Zakaj ima februar 28 dni

Neenako število dni posameznih mesecev datira še iz rimskih dob. Rimljani so odredili dolgost in imena mesecev. Imena so dajali deloma po bogovih deloma po velikih Rimljanih. Že smo omenjali, da so dali po smrti Julija Cezarja dotodanjemu Kvintiliju ime Julij. Naslednjemu mesecu so dali ime po kasnejšem cesarju Avgustu. Ker pa je imel julij 31 dni, a Avgust je trideset, se je Avgust razrdil. Zatorej so rimski astronomi kar na lepem odvzeli februarju (ki je bil takrat zadnji v letu) en dan. Da pa ne bi imel tudi september 31 dni, so odbili tudi njemu en dan in ga dali oktobru. In tako so vse spremenili do decembra.



Zadnji španski ministrski predsednik iz monarhične dobe, admiral Aznar, je te dni umrl.

Mesto književnikov

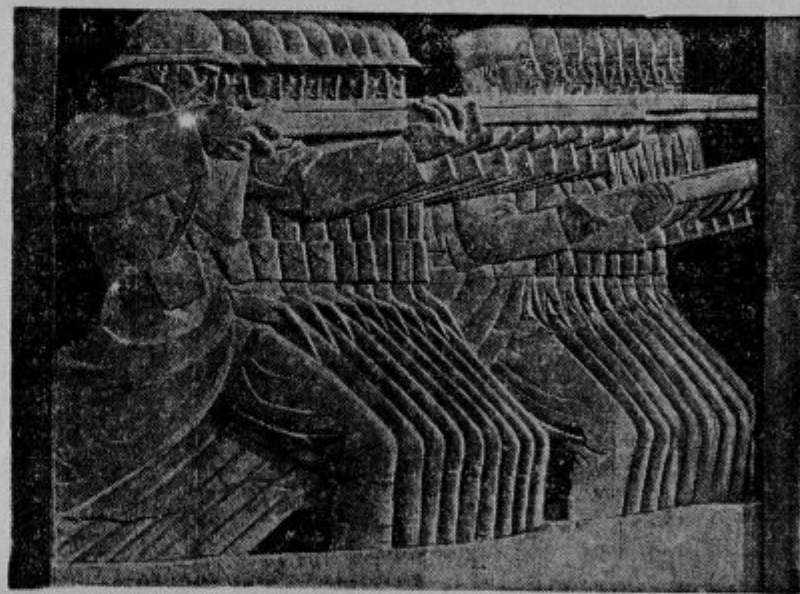
Med Leningraščani in Zvezo leningrajskih književnikov se zadnje čase pretresa načrt, po katerem mislijo sredi mesta zgraditi specijelno »mesto književnikov«, v katerem bi živeli le leningrajski književniki. Sprva so mislili na zgradbo z več nadstropji, toda ta načrt ni bil pisateljem všeč. N. Nikitin, B. Lavrenjav, M. Slonimski, M. Kozakov in ostali so se pridružili načrtu, po katerem bi postavili v Dečijem selu (bivše Carskoje selo) več vil (z več stanovanji), vse te pa bi grela ena sama centralna ogrevalna postaja. Redno zvezo z Leningradom bi vzdrževali z avtomobili in avtobusi.

Anekdota

Gospod Smrdokavra je neprijeten gost, zakaj nikoli ne ve za čas odhoda. Nekoč je sedel 4 ure. Končno mu pomoli gostitelj avtomobil na razpolago, da ne bi zamudil železniške zveze.

»Sofer, vpraša spotoma gospod Smrdokavra, mislite, da ne prideva prepozno?«

»Bodite brez skrbi! Gospodar mi je zabičal, če vas pripeljem nazaj mi bo odpovedal službo...«



Vojaški spomenik v Belgradu, kjer stoje jugoslovanski strelci v isti vrsti s francoskimi. Reljef je izklesal hrvatski kipar Meštrovič.

Hudiči so zamahedrali, spremenili se in zahehtali.

Hi—i—i—ju!
»Vsi?«
»Vsi!«
Satan se je v plamenu udri tropa pa se je razlezla iz Suhega grabna po dolini.

8. Ljudje so postali lačni in šejni.

Cerkev je bila še vedno polna. Pred praznim oltarjem je klečal župnik in bil podoben kipu. Pobožne žene so na glas molile, ljudstvo je odgovarjalo, da je odmeval ves hram. Po pokopališču in sejmišču, po travniku in vrtu so se razposadile množice.

Pred župnišče je pripeljal nekdo voz.
»Lačni so in šejni,« je dejal, razgrnil klobas in kruha ter nabil sod piva.

»Glejte ga!« so se zgrozili.
»Kdo pa je?« so vprašali, ker ni bil znan.
»Ali ima pravico?« se je razkuril domač gostilničar.

»Pojdi, pripelji še tle je velel svojemu, ko je videl, da hodijo jest in pit.

»Plačamo naj?« so se ljudje branili. »Dajte nam od obilja svojega in Bog vam bo povrnil!«

»Ha—ha—ha!« se je režal neznan. »Ali ste res znoreli?«

Ni še minila ura, pa je prihajal voz za vozom, kozarci so romali od ust do ust, krčmarji so zadovoljno pobirali denarje.

»Če bo konec sveta, je itak vseeno, ali imamo denar mi ali vi,« so tolažili goste.

Neki trgovec se je spomnil:
»Rožne vence imam, svete podobe in molitvenike. Prinesel jih bom in lepo bom skupil, povrh bom še dobro storil.«

Prihajali pa so vedno novi od daleč in spraevali:
»Kaj se je zgodilo?«

Ko so jim pripovedovali, so nekateri zmajali:

»Ali ste samj videli?«
»Mnogi so dvomili in dejali:
»Vašemu župniku se je zmešalo.«

9. Marija je po polju šla.

Kakor sladek vonj je dehtela nad brazdami in ko sinja meglja je plavala nad tratami.

Mavrica jo je kronala, sonce jo je ogrinjalo z zlatim pajčolanom.

Ko nevesta se je odela in si tiho pela:

»Glej, moj ljubi je pravkar prišel, brez gore, brez hribe prišel. Kakor srna je bil in kakor mlad jelen; za naš zid je stopil, gledal skozi okno, zrl skozj mreže.

Potem je prišel in govoril:
»Vstani, prijateljica! Lepa moja, pridi! Zima je prešla, dež je prenehal. Cvetlice so se prikazale, ptiči zapeči, sadje zori.

Vstani prijateljica! Lepa moja pridi! Ti golobica v skalovju! Naj te gledam in poslušam! Zakaj glas ti je sladek in ljubeč tvoj pogled.« —

Kakor sinja meglja je lebdela nad poljem, zamikala se v besede svoje, deklisko se smehljala in povešala oči.

»Od vekomaj me je postavil Gospod in izdavnja, ko še ni bilo zemlje.

»Ni bilo še morja in jaz sem bila spočeta, ko še niso izvirali studenci.

»Ko še ni bilo ne gor ne hribov, sem se jaz rodila.

»Ni bil še naredil zemlje, ne rek, a jaz sem bila že pri Njem.«

»Razveseljevala sem Ga dan za dnem in igrala pred Njim ves čas;

»igrala sem se na zemlji in razveseljevala otroke šloveške.

»Zdaj torej otroci poslušajte me: Blagor njim, ki mi pri vratih čujejo vsak dan! Našli bodo Gospoda in prejeli zveličanje.« —

Kakor sinja meglja je plavala nad poljem, smehljala se nevesta angelom, ki so ji pri nogah lebdeli in jo poslušali.

10. Ženska, ki je znorela.

Med ljudstvo, ki je čepelo okoli cerkve, se je spotekla žena, zarigala, zahropila in se zavalila čez bližnji grob.

Ko so jo dvignili, je zablujala pred se, usta so se ji zapenila, z orjaško močjo se jih je otresla, ki so ji hoteli pomagati, z blaznim krohotom se je zarežala, mahnila po sebi, trgala obteko in se zapodila. Cunje so plapolale za njo, galila se je in pijano majala.

»Ha—ha—ha—ha—ha!«
Zgrabila se je za boke in se zibala, da je bilo ljudi sram.

»Ha—ha—ha—ha—ha! — Ti! — Ti! Ti—ti—til« jih je s prstom kazala.

Kakor zver jim je ušla, ko so jo hoteli zgrabiti: na grob je stopila, sklenila roki in spušila obraz:

»Zdaj eveto zavijate oči! Ha—ha—ha—ha! Hinavci! Hinavci! Hinavci!«

Žene so vpile:
»Saj je znorela!«
Možje so se razburili:
»Odpeljite jo!«

Izmikala se jim je, pljuvala po njih:
»Hinavci! Zdaj se plazite po kolenih! Ker vas je strah! Da, strah, strah vas je.«

Kakor žival je zatulila ko so jo prijeli:
»Pustite me, hudiči! Saj vas poznam! Iz oči vam migljajo! Hu—u—u!«

Padla je in bila kakor mrtva. S cunjami so jo pokrili in si obrisali pot s čela.

Žrebanje vojne škode

Pri zadnjem žrebanju dobitkov vojne škode dne 16. in 18. februarja so bili izžrebani tile dobitki:

Ser.	Stev.	Din	Ser.	Stev.	Din
56	375	10.000	2386	931	25.000
85	647	5.000	2445	724	10.000
89	335	10.000	2461	545	5.000
90	329	25.000	2465	475	5.000
98	642	5.000	2468	895	10.000
105	979	5.000	2507	837	5.000
117	346	5.000	2532	325	5.000
128	692	5.000	2536	699	5.000
155	558	10.000	2631	274	10.000
184	552	5.000	2631	636	10.000
201	748	5.000	2681	565	5.000
202	416	5.000	2692	847	50.000
268	81	5.000	2784	174	5.000
302	423	5.000	2814	247	5.000
310	290	5.000	2822	975	10.000
371	919	5.000	2867	754	5.000
384	752	5.000	2870	42	10.000
391	810	10.000	2928	21	5.000
397	158	25.000	2956	804	10.000
430	225	10.000	2966	867	10.000
456	49	10.000	2966	970	10.000
515	15	5.000	2974	232	5.000
519	229	5.000	2985	15	5.000
559	324	5.000	2994	529	5.000
575	950	25.000	3033	104	5.000
622	825	5.000	3037	761	10.000
656	566	10.000	3051	802	25.000
660	969	5.000	3086	1000	5.000
682	555	5.000	3120	308	5.000
682	829	25.000	3121	852	5.000
724	942	5.000	3188	276	5.000
735	785	5.000	3258	744	10.000
741	285	5.000	3272	227	10.000
773	291	5.000	3302	418	25.000
834	595	5.000	3341	503	5.000
844	187	10.000	3357	790	50.000
851	1	5.000	3370	876	5.000
861	561	50.000	3379	364	10.000
901	469	5.000	3394	255	10.000
917	618	5.000	3423	100	5.000
924	179	5.000	3445	535	10.000
977	566	10.000	3451	778	50.000
997	321	25.000	3488	242	10.000
1042	515	5.000	3553	191	5.000

1111	335	10.000	3601	189	10.000
1112	256	5.000	3619	758	5.000
1176	790	5.000	3626	129	5.000
1231	579	5.000	3634	683	5.000
1247	287	5.000	3641	250	50.000
1252	375	5.000	3654	438	10.000
1260	435	5.000	3780	136	10.000
1301	307	5.000	3799	610	5.000
1327	809	5.000	3800	157	5.000
1387	829	50.000	3817	45	10.000
1390	293	5.000	3839	201	10.000
1405	499	10.000	3862	905	10.000
1419	605	10.000	3898	34	5.000
1484	248	5.000	3899	347	5.000
1497	382	5.000	3938	960	5.000
1515	821	5.000	3973	25	10.000
1541	587	100.000	3991	401	10.000
1545	662	10.000	4030	927	5.000
1564	671	10.000	4090	90	5.000
1625	794	5.000	4097	982	5.000
1638	422	5.000	4126	897	10.000
1642	803	10.000	4245	182	5.000
1645	468	5.000	4251	819	5.000
1681	937	10.000	4269	976	5.000
1691	332	5.000	4289	31	10.000
1764	632	5.000	4305	163	10.000
1775	125	10.000	4330	70	5.000
1777	359	25.000	4419	725	25.000
1789	803	5.000	4429	473	10.000
1850	342	5.000	4435	91	100.000
1840	717	5.000	4436	602	5.000
1851	424	50.000	4465	689	10.000
1964	615	5.000	4467	887	25.000
1995	929	10.000	4468	339	25.000
1999	816	25.000	4475	65	5.000
2005	590	5.000	4481	547	50.000
2046	730	50.000	4485	922	25.000
2051	788	5.000	4503	535	25.000
2055	864	100.000	4530	37	50.000
2083	148	10.000	4536	188	100.000
2094	583	5.000	4576	659	5.000
2108	407	25.000	4609	121	250.000
2118	80	10.000	4784	490	50.000
2200	972	5.000	4807	621	250.000
2251	480	25.000	4825	358	5.000
2274	286	5.000	4846	213	10.000
2344	104	25.000	4872	573	25.000
2374	596	5.000	4910	766	25.000
2375	293	5.000	4924	525	100.000

Konkurz je razglašen o imovini Bizjak Jožice, bivše trgovke v Ljubljani, Bohoričeva ul. 13, prvi zbor upnikov 25. febr., oglašiti se je do 18. marca 1933, ugotovitveni narok 24. marca, nadalje o imovini Pinguš Janeza, posestnika v Zgornji Gorici št. 15, rok: 27. febr., 18. in 20. marca 1932 in končno o imovini Novak Frančiške, trgovke v Brežicah, rok: 4. marca, 21. marca in 31. marca.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Hočevarja Ivana in Antonije, posestnikov in gostilničarjev v Zagorju ob Savi, narok za sklepanje poravnave 31. marca, oglašiti se je do 25. marca.

Potrjene poravnave: Sicherl Engelbert, trg. v Sp. Poljskavi Sima Karol, trg. v Peklu pri Poljčanah, Vrhuč Jože, posestnik in lastnik hotela Astoria na Bledu, Grad.

Strokovne nadaljevalne šole v naši banovini, ki spadajo pod oddelek za trgovino, obrt in industrijo banke uprave v Ljubljani so imele v proračunskem letu 1930-31 8.500 učencev, razdeljenih na 98 šol. Ugotovljena proračunska svota za vse te šole je znašala 1.8 milj., banovinski krediti za podporo itd. 1.08 milj. Din. Naslednje leto 1931-32 je število šol naraslo na 104 s 8.100 učencev s proračunom 2.25 milj. Din in banovinskimi krediti v znesku 0.83 milj. Din. Leta 1932-33 je bilo v 96 šolah 6.538 učencev s proračunom 2.16 milj. Din in banovinskimi krediti 0.58 milj. Din.

Prodaja. Dne 23. februarja t. l. se bo vršila pri glavni carinarnici v Ljubljani (skladišče »A«) prodaja raznega blaga (posoda, galanterija, sodi, igralne karte, sladkor, izdelki iz kavnika, saharin, polusvilene tkanine itd.).

Borza

Dne 22. februarja 1933.

Denar

V današnjem deviznem prometu je ostal neizpremenjen le tečaj Curiha, nadalje se je učvrstil le Amsterdam dočim so bili vsi drugi tečaji nižji kot včeraj. Promet je bil na ljubljanski borzi običajen, dočim na zagrebški borzi Narodna banka ni dala običajne količine deviz, ker tudi denarni zavodi niso dali potrebne kvote.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi notiral 9,05-9,30, na zagrebški pa 9,25 denar brez ponudbe. Grški bini so na zagrebški borzi 37 blago brez povpraševanja.

Ljubljana, Amsterdam 2299,85-2311,21, Berlin 1358,47-1369,27, Bruselj 798,57-802,51, Curih 1108,35-1113,85, London 194,47-196,07, Newyork

Metlika

»JUTRO«c in »SLOVENSKI NAROD«c V BOJU

Kdo bi si mislil! Kakor lev se je pognal »Narod«c na lov. Na tem svojem lovskem pohodu je pa pozabil, da ima z njim isto lovišče njegovo dete »Jutro«. Tako eta se oče in sin zapletla v medsebojni boj.

Res se je posročilo »Narodu«, da je v Metliki nekaj pridobil, toda to gre na račun »Jutra«, katerega pride vedno manj in manj. Pa tudi »Narod«c ne lovi več tako mladeniško, kot je začel. Kostil in udje so mu pač stari in jih ne morejo pomladiti niti injekcije niti druge medicine. Zato »Narod«c že »ujeta« divjačina uhaja in če tudi »kneže zobec«, mu to nič pomagati ne more.

Zato se »Slovenski Narod«c tudi nekoliko plaši pred metliškim misijonom, ker se boji, da bi kak njegov čitatelj nekoliko bolj kritično pogledal pod njegovo sito in rešeto.

Če hoče »Slov. Narod«c zalagati gospodinje z brezplačnim papirjem, bo imel vedno dosti odjemalcev in bo imel »za kaj« plačevati svojega raznašalca. Če pa račun na plačajoče naročnike, pa naj bo kar brez skrbi, da jih bo lahko na prste preštel, preden se bo dan toliko potegnil, da bo njegov vlak v Metliki še podnevi.

»Beleibubac ven iz Metlike!

To je nek tak »hudič«, ki je huji od pokojnega »kleribalnega zmajca«. Za samo pohujšanje je in sam nemir dela. Rogove in krepelje pa zna tako skrivati, da jih niti videti ni. Kaj šele, da bi ga kdo mogel zanje pograbit. Pa se vendar zdi, da se je to pot ujeli Zato pa je treba kar krepko zgrabit, morda je pa sedajle tisti zaželjeni trenutek, od nekaterih tako težke in hrepeneče pričakovani... Samo: Bog ve, če bo kaj!

Ker je premalo črn, je treba sedaj na moč hiteti, da bo dovolj ošmiran. No, pa naj ga le

5666,59-5694,85, Pariz 224,43-225,55, Praga 169,01 do 169,87, Trst 290,57-292,97.
Curih, Pariz 20,2475, London 17,53, Newyork 513,—, Bruselj 72,05, Milan 26,24, Madrid 42,55, Amsterdam 207,50, Berlin 122,75, Dunaj 72,20 (59,25), Stockholm 93,—, Oslo 89,85, Copenhagen 78,20, Sofija 3,73, Praga 15,25, Varšava 57,70, Atene 2,92, Carigrad 2,445, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Na tržišču državnih papirjev je zavladala stalnejša tendenca in se tečaj niso dosti izpremenili. Promet pa je ostal znatnejši in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 100 kom., 7% inv. pos. 50.000, agrarji 50.000, 8% Bler. 1000 dol. in 7% Bler. 2.000 dol. Med delnicami je bila zaključena oseska hladkorna tovarna po 150 (50 kom.). Ljubljana, 7% inv. pos. 44-45, vojna škoda 197-200, 8% Bler. pos. 39-41, 7% Bler. pos. 36 do 37, Trboveljska 145-150.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 44,50 do 45 (45), agrarji 23-23,50 (23), vojna škoda 197 do 200 (197), 2. 197-200, 3. 194-198, 4. 190-197, 5. 197 bl., 6% begl. obv. 3050-32, 8% Bler. pos. 39-40 (39), 7% Bler. pos. 36,50-37 (36,75), 7% pos. DHB 41,50 den. — Delnice: Narodna banka 3,750 den., Priv. agr. banka 224-225 (223, 224). — Industrijske delnice: Nar. šum. 25-30, Šečera Osejek 147,50-160 (150), Impex 50 den., Isis 30 bl., Trboveljska 145 den., Rafusea 110 bl. Belgrad, Priv. agr. banka 223-225 (224, 223), 7% inv. pos. 44 den. (44), agrarji 24 den., vojna škoda 197,50-198,25 (198), 2. 197-198 (197,50), 4. 196 bl., 6% begl. obv. 31,50-31,75 (32, 31,75), 7% pos. DHB 41,50-42,50 (42). Dunaj, Don. sav. jadr. 64,85, Alpine 12,15, Trboveljska 17,05.

Žitni trg

Pšenica je nadalje čvrsta, ker je trg brez posla. Kupčija je slaba ker je tudi povpraševanja malo, saj je konzum pšenice majhen, ker se kupuje več koroze, ki v ceni naravno bolj konvenira. Cene so ostale neizpremenjene tako pri nas kot v Vojvodini.

Novi Sad. Vse je nespremenjeno. Tendence nespremenjena. Promet 42 vagonov.

Budimpešta, Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica: marec 14,12-14,22, zaklj. 14,15-16, maj 14,06-14,12, zaklj. 14,01-14,02. Rž: marec 7,10 do 7,17, zaklj. 7,10-7,11, maj 7,53-7,67, zaklj. 7,60 do 7,62. Koroza: maj 7,35-7,37, zaklj. 7,36-7,38, julij 7,75-7,78, zaklj. 7,71-7,73.

»šmirajoc«. Pazijo pa naj, da ne bodo s tem še bolj ošmirali sami sebe.

Tatovi na delu.

Preteklo nedeljo zvečer so neznani prijatelji dobre kapljice poslušali, kako bi si ga zastoj naložili v svoje »brent«e. Takole ob 9 zvečer so potrkali na več vrat vinskih hramov in Berčičah pri Metliki. Njihovo negotoljubno trkanje je odprlo siloma več vrat, a nazadnje je prišlo tudi do človeških uses. Njihovo razbijanje je zaslišal Slančev hlapec, ki se je za nočne nepoklicane goste pozanimal. Ti so ravno tedaj poskušali vdreti v zidano Slančevega očeta. Ko so opazili prelebo nevarnost, so je urno ubrali. Orožnikom, ki so na vseh koncih in krajih posebno zaposleni, se še ni posrečilo izslediti vlomilcev.

Pragersko

Ognjena lavina je pridrela z Gornje Polskave na Spodnjo Polskavo ter se končno zarila v prostrano močvirje in bližini naše železniške postaje. V lanski spomladi so številni požari topili ostanke snežnih zameotov na vinogradnih obronkih zeleneja Pohorja, ki je svoje občestno vzožje okrasilo z bujnim cvetjem in bogato letino prvovrstnega sadja v nekako nagrado vsem onim, ki so oskrbeli daljši oddih poštemim ljudem in primerno zasluženo upokojujtem zamrežencu. Oddahnila se je tudi Spodnja Polskava vsaj začasno in rešila strahu tudi nas Pragerčane, ko so začorele strasne plamenice ter naznanjale pri naših sosedih hudo nesrečo, kakor bi tresčila lokomotiva tovarnega vlaka v drvečo lokomotivo brzovlaka. Vznemirjenost se je polegla, ker požarov več ni, radovednost se je pa splošno vseh nas polastila, kaj bo ugotovila ta ognjena obravnava? Pragerski smučarji bi radi imeli novo debelejšo snežno odejo, ne želimo si pa nove strešne kurjave, ki bi nam opalila še morda pustne krapčice.

Alera Jugosteyr

Prejeli smo: »Zanimiva obravnava proti uradnikom ljubljanske podružnice »Steyrwerke«. Država oškodovana za 1 milijon 870.000 dinarjev.«

Po tem naslovom je prinesel »Slovenski Narod«c dne 4. januarja t. l. poročilo, kako je vršila trdka Jugosteyr carinske manipulacije na škodo državne blaginje. Nato je 11. januarja priobčil isti list izjavo — oziroma »ispravak« g. dr. Formatscheka, sedanjega prokurista Jugosteyra in avstrijskega državljanca.

Ker je gori imenovani gospod omenil moje ime in ker so njegova izvajanja netočna in deloma neresnična, Vas vljudno prosim, da objavite v Vašem cenj. listu moj odgovor g. dr. Formatscheku.

Najprej hočem pobiti navedbe g. dr. Formatscheka, češ, da so Jugosl. Steyr tovarne popolnoma domače podjetje. Od kdaj pa? Kakor meni, tako je tudi vsem ostalim bivšim uradnikom podjetja dobro znano, da se ni niti ena poteza izvršila brez vednosti dunajske centrale. Zakaj, če je to v resnici domače podjetje, prihajajo edino gospodje z Dunaja, da od časa do časa pregledavajo vse poslovne knjige »Jugosl. Steyr tovarn«? Menda vendar ne zato, ker nimamo v Jugoslaviji nobenega strokovnjaka za knjigovodstvo? Saj bo g. dr. Formatschek tudi znano, da so v trgovskem registru še sedaj vpisani kot poslovodje firme gg. ing. Götzl, dr. Pfeffer in Richard Ryznar — vsi avstrijski državljani in direktorji Steyr-Werke A. G. Wien.

Zato je razumljivo, da je avgusta 1932, torej v času ko je bil že g. dr. Formatschek na vodstvu Jugosteyra v Ljubljani, neki bivši uradnik firme in naš državljan sprejel odpustnico, pisano v nemškem jeziku in na blanketu Jugosl. Steyr tovarn v Ljubljani, a podpisano na Dunaju od gg. Götzla in Ryznarja. Upam, da je g. dr. Formatscheku znano, da je g. Götzl generalni ravnatelj, g. Ryznar pa ravnatelj Steyr-Werke A. G. Wien.

Ali treba še kakšnega dokaza, kdo upravlja tukajšnje podružnice in kdo je odpustil uradnike, odnosno sankcioniral predloge tukajšnjega vodstva? Obenem je to tudi najboljši dokaz resnice, da se je korespondenca Jugosteyra vršila v nemškem in ne v našem jeziku, kakor to g. dr. Formatschek v svojem popravku trdi — še zastopnik firme je pri razpravi na sodišču trdil, da je Jugosteyr in Steyr-Werke le eno telo z dvema žepoma.

Resnica je, da je neka uradnica pisala pismo svoji prijateljici v Zagreb, v katerem je povedala, da so pri firmi silno prestrašeni, ker se vrši carinska preiskava radi nerednosti v delovanju trdke in da ona ve, čeprav vsi uradniki ščitijo firmo, da je še vedno carinskim organom ostalo toliko kompromitirajočega materiala v upogled, da bo firma občitno kaznovana, mogoče celo toliko, da bo morala ustaviti obrat. — Resnica je tudi, da so carinski organi na podlagi tega od policije prijete pisma zahtevali skrite fakture iz leta 1929, katere kopije so dobili kasneje z Dunaja, čeprav so te fakture malo časa pred preiskavo bile pri firmi v Ljubljani. Ravno tako drži trditev, da je firma zahtevala že leta 1929 carinske fakture z znižanimi zneski 40-60% zaradi manjšega plačila carinskih dajatev. — G. dr. Formatschek trdi, da tega ni delal noben uradnik, a v istem stavku priznava, da je to delal le neki prokurist, baje gre za svoto 72.000 dinarjev. — Torej je le nekaj resnice, ki jo tudi g. dr. Formatschek priznava, čeprav je njegov popravek dosledno zanikanje vseh navedenih faktov. Trditev, da je firma tega prokurista odpustila iz službe, češ, da je to delal na svojo roko, tudi ne drži, ker g. dr. Formatschek v isti sapi dostavlja, da je dotični gospod odpušen radi nekega drugega greha in sicer ne proti državi, ampak le proti firmi. — Tudi kazenska prijava in navedeni 2 priznanja, ki jih je pod težo okolnosti tudi g. dr. Formatschek v svojem popravku le moral navesti, izhajajo iz golega fakta, da jih je carinska komisija ugotovila na licu mesta, pa jih je bilo sploh nemogoče tajiti, in je firma prijavila tega uradnika oblastem šele, ko je bil že v Avstriji in že dolgo ne več uradnik tovarne. Res je, da so obtoženi uradniki bili oproščeni obtožbe, češ, da so potvarjali podpise na fakturah. Vendar je tudi res, da so te fakture vendar le bile fakture tl. Jugosteyra, pa jih ni mogel podpisovati »ne k d o c« — mogoče iz Afrike — temveč je gotovo odgovorna firma, katere jih je predlagala na carinjenje, v konkretnem slučaju torej Jugosteyr.

Slovenski Narod od 7. VI. 1930 je priobčil pod naslovom »Prvo kolo Waffenaar« v kateri se v ostalem navaja: »Na povabilo direktorja g. Hermana barona Wodnianskega so si gostje ogledali vse najmoderneje

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izentlovanjaki oglasi Din 2.—. Neimenjani znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kuharica
izveščana, zanesljiva, želi do 15. marca mesto v graščino ali v večje posestvo ali v gostilno na deželi proti zmerni plači. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalno« št. 1944. (a)

Mlada kuharica
vešča vseh gospodarskih opravil išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Poštena« št. 1961. (a)

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komand družbi M JANKOLE Ljubljana. Selenburgova ulica 6 II. Telefon 30-52 (d)

Posojila podeljuje
»Zadruga« Ljubljana pp. 307. Sprejme poverilce. (d)

Razno

Žična železnica
rudnik »Marija« išče tehnično tvrdko, ki bi na rudniku montirala žično železnico. Celokupni žični material na mestu. Interesenti naj se radi detajlnih dogovorov obrnejo na upravo rudnika »Marija«, Cerje, Tužno pri Varaždinu.

Stanovanja

Stanovanje
trisočno, s pritliklami, solnčno, sredi mesta, oddam z majem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1891. (e)

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritlikl oddam. Valentin Vodnikova 15, Moste. (e)

Opremljeno sobo
lepo, separirano takoj oddam. Naslov v upr. »Sl.« pad št. 1945. (s)

Poizvedbe

Pes se je našel
Velik, rujava barve. Dobi se v Rošpohu št. 192, Maribor.

Posrestva

Gozd 100 oralov
do 50 let star se proda. Naslov v upr. »Slov.« v Mariboru pod št. 1976. (p)

Stavbne parcele
krasne, pri kolodvoru v Devica Marija v Polju — prodam za vloge in knjižice denarnih zavodov. Pojasnila daje Jože Seme, Tržič, Metova 1. (p)

Kupimo

Ia bukovino
rezano, parjeno in neparjeno, kupim po dobrih cenah. »Bukovina«, hotel Kajfež, Ljubljana. (k)

Vsakovrstno zlato kovanje
po najvišjih cenah CERNE ruvelir Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Na javni dražbi
v Mariboru, Dvorakova 1 se proda 23. febr. ob 9 tovarni auto, več zabojev ženskih klobukov, prodajalna miza itd. Ob 16 v Strossmajerjevi 5 — glasbeni instrument Phonola.

Naprodaj
brek, kočija, dve spalnici, češnjeva 4800 Din, brstova 4600 Din, bukove suhe deske 20—120 mm, 30 m³, po 290 Din. — Ljubljana, Prule 8. (l)

Joghurt
sladka smetana, stolčena, razni sir, čajno maslo — najbolje in najceneje v Mlekarni, Dunajska 17 (l)

Krojaška delavnica
dobro vpeljana, s sigurno eksitenco, brez konkurence, na otoku Hvaru, se zaradi odpotovanja cenno proda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1900. Znamka za odgovor. (l)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam udi v veliki izbiri najugodnejše in najsenečete tvrdka Karl Prelog, Ljubljana Židovska ulica in Stari trg (l)

Črne suknje
najboljši nakup Anton Presker Sv Petra c 14 Ljubljana (l)

Prodaj
več suhih mešanih drv in butar - Burkelica Ivan, Zadobrova, Dev. Mar. v Polju (l)

115 Din
1 m³ žaganih bukovih drv prvovrstnih franko hiša udi Velepč Sv Jerneja cesta 25 Telefon 27-08 II

Stajerske mošančke
stalno dobite po najnižji ceni pri GOSPODARSKI ZVEZI

Več vrat in oken
poceni naprodaj. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 10. (l)

Sena
večjo množino, sladkega in polsladkega, za konje proda Avgust Kincl, Sv. Jurij ob j. ž. (l)

Ako ste prehlajeni
Vas pozdravlja lipov čaj s priznanim dobrim, res pristnim domačim žganjem in medom v par dneh. Za kakovost jamči F. K. Kovačič, Miklošičeva cesta. (l)

Obrič
Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdki A VOLK LJUBLJANA
Veletrgovina s hitrom
Rastjeva cesta 44

Čitajte in širite »Slovenca«!

EDINO
s to znamko je PRAVI

PRIJATELJ GOSPODINJE
ki prištedi na kuriva do 60%
pospeši kuhanje za 30%
poveča toploto za 75%

Zastopstvo:
JERLOVOK, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 2

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno količino **CLAVETYL CREME**
Cena škatlice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Dolac kraj tržnice.

Dijaki Novo! Mladeniči
Ni kmalo povesti, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska kakor

Luč z gora
spisal Fr Weiser D. J. poslovenil Jože Jagodič
Cena broširani Din 15.— polplatno vezani Din 22.—
Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

„BOGOLJUB“
Marijansko glasilo — Družinski list — Vzgojni mesečnik — je doršil 30 leto.

Kongreganisti, sinovi in hčere Marijine!
Naša družbeno dolžnost je, da vsi naročimo in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«

Družinski očetje in matere!
Oskrbite si o »BOGOLJUB«-u izdatno pomoč pri resnično težki in odgovorni nalogi krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je »BOGOLJUB« najlepši cerkveni list ki prinaša o vsaki številki celo vrsto izbranih in krasno izdelanih slik o bakrotisku

Cena Din 20.— letno.
Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabiranci in nabirateljke nohč naročnikov dobi lepe nagrade — Povejte to tsem, kjer »BOGOLJUB«-u še nimajo — Naroča se o jugoslovanski tiskarni v Ljubljani ali pa pri vodstvu Marijine družbe.

Važno! Času primerno! Važno!

Pri nakupu angleškega in češkega sukna, modnega blaga in svile jemljemo v račun (do preklica) tudi HRANILNE KNJIZICE prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

GLUHOST

Samenje v ušesih, slab sluh in vsi drugi nedostaki ušes se odstranjajo naglo, brez bolečin, brez zdravil, brez zgubljanja časa s pomočjo nove metode pojačanja sluha s aparati na podlagi mehanoterapije (Institut de Prothese Auriculaire de Paris) po pariškem profesorju Dr. Joseph.

Mnogoštevilne uporabe te metode potrjujejo, da se onim, ki si jih osvoje, definitivno vrata

RADOST SLUHA

Gluhi, ki žele, da se jim povrne sluh, in vsi oni, ki žele preprečiti nadaljnje slabljenje sluha, naj nikan ne odlašajo, marveč poskusijo to metodo, ki je prejela najvišje odlikovanje (zlato kolajno) na medicinskih in kirurških razstavah in katere uspeh potrjujejo vsak dan nova spravečala.

Zaloga za Jugoslavijo: **Lekarna Antonijevič, Beograd.**
Demonstracije in strokovno uporabo aparata bo izvajal **Francoz-specialist** od 9 dopoldne do 6 zvečer in sicer:

- v **MARIBORU**, »Hotel Meran« (23. februarja)
- v **VARAZDINU**, »Hotel Novak« (24. februarja)
- v **LJUBLJANI**, »Hotel Slon« (25. in 26. februarja t. l.)
- v **ZAGREBU**, »Hotel Palace« (27. in 28. februarja)
- v **KARLOVCU**, »Hotel Korana« (1. marca)
- v **BJELOVARU**, »Hotel Zvezda« (2. marca)
- v **SISKU**, »Hotel V. Kaptol« (3. marca)
- v **BRODU**, »Hotel Central« (4. marca)
- v **OSJEKU**, »Hotel Grand« (5. in 6. marca)

† Nenadoma nas je za vedno zapustil naš nadvse ljubljani soprog, oče, brat, tast in svak, gospod

IVAN LONČAR

laborant

danes, dne 22. februarja 1933.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 23 febr. ob 4 pop. od doma žalosti, Stari trg 11, na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 22. februarja 1933.

Ana Lončar, soproga; Mara por. Pipan, Aneta por. Repše, Ivan, Angela por. Presker, Milica, otroci; Ivan Pipan, Alojzij Repše, Anton Presker, zetje, in ostalo sorodstvo.

Lekarna Trnkoczy naznanja tužno vest, da je njen zvesti dolgoletni laborant, gospod

Ivan Lončar

dne 22. t. m. umrl. — Vzornemu uslužbencu bodi ohranjen časten spomin.

Lekarna Trnkoczy.

ZAHVALA. Za premožne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki sva jih prejeli ob težki izgubi najine ljubljene sestre, gospodične

LIDIJE JUGOVIČEVE

uradnice Poštne hranilnice

kakor za poklonjeno cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo sva dolžni č. duhovščini, ravnateljstvu in uradništvu Poštne hranilnice, pevcom za lepe žalostinke, g. Porekarju za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsem, ki so blago pokojnico v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1933.
ZALUJOČI SESTR!

P. C. Wren:

Lepi Mihael

45

»Ne bodita preveč ponosna, vidva Amerikanca, da bi jedla z Britancem,« sem jima rekel, trudeč se, da bi posnemal njun ameriški način govorjenja.

»To je pa res prava beseda o pravem času,« je menil Hank in vstala sta oba kakor en mož.

»Daj mi roko, sinko,« je dejal velikan in mi ponudil največjo roko, kar sem jih bil kdaj kje videl.

Prijel sem jo in pri pozdravu, ki je sledil, sem si prizadeval, da bi častno rešil to nalogo; bila je v zvezi z bolečinami, in ko sem potem prijel še žuljavo roko manjšega, ki ga je prijatelj klical »Buddy«, sem zopet podlegel v tej tekmi stiskanja rok, vendar pa mi je bilo mogoče, da sem prijem dostojno vrnili, dasi je tudi njegova roka bila krepkejša od moje.

»Kje bi mogli dobiti kaj jesti?« sem vprašal. Buddy je menil, da mora biti kje tod okrog vojaška pivnica. Češ, da ni še nikoli čul, da ne bi nudili žejnemu vojaku, ki ima denar, prilike, da bi se denarja znebil.

»Jaz ne morem piti prej, dokler nisem kaj jedel, prijatelj,« je rekel Hank meni. »Ako pijem tešč, postanem divji, če me kdo kaj moti, in premlatim vsakogar, ki mi pride na pot. Kadar sem pa sit, me naredi zganje le pohlevnega, da bi kar ves svet objel. Zato je vedno dobro, da prej kaj jem.«

»O, v kantini se bo že dalo dobiti kaj jesti,« je menil Buddy, »tudi v tej od Boga zapuščeni krajini.«

Ta hip je odpahnil neki vojak vrata in stopil v sobo. Držal je v rokah en konec dolge deske, na kateri so stale v vrsti vojaške skodele. Za njim je stopal drug vojak, ki je držal drugi konec deske, in oba sta rjula: »Juha!

To vabilo ni zgrešilo svojega učinka in Hank je nemudoma stegnil obe svoji dolgi roki, v naslednjem hipu pa je že sedel na svoji postelji, s skodelo v vsaki roki.

Buddy je sledil njegovemu zgledu.

Pogledal sem okrog. Zdelo se mi je, da je bilo več skodel kakor ljudi v sobi. Urno sem zagrabil dve skodeli, preden so sestradanci, ki so bili bolj oddaljeni, tudi pridrveli zraven.

Ta moja pohlepnost je neoprostljiva, vendar mi jo pa boste odpustili, ker nisem tega storil zase. Nisem bil lačen in juha tudi ni bila videti tako zapeljiva, da bi jo po nepotrebnem jedel. Ko sem prišel do svoje postelje, je bil Hank pravkar dokončal svojo prvo skodelo in se rotil druge.

»I! Zato sem vendar šel k tujski legiji,« je dejal in od ugodja zavzdihnil. Ko je dovršil drugi obrok, sem mu ponudil eno svojih skodel.

Začuden me je pogledal.

»Nisem lačen,« sem mu zatrdil.

»Ali je to mogoče?« je vprašal neverno, vendar pa je stegnil roko.

»Sem izdatno zajtrkoval pred eno uro,« sem ga poučil. »Nikdar ne jem juhe predpoldne. Tole sem vzel za vas in za gospoda...«

»Buddyja,« je dostavil mali mož in vzel drugo skodelo.

Hank se je posvetil svojemu tretjemu deležu.

»Vi ste angel, prijatelj,« je menil.

»Ki je prišel ob pravem času,« je pritrdil Buddy, in čutil sem, da sem si pridobil dva prijatelja.

Neki velik Nemeč je prišel z rokama mahajoč k Hanku.

»Ti ješ tri!« je vzkliknil s slabo angleško izgovar-

javo. »Jaz sem pojedel le eno! Nebesa! Ti prekleti umazani tat!«

»Kakopak, prijateljček,« je rekel Buddy, »samo ne bij ga sedaj, sicer bi mogel vse dati nazaj.«

Nemeč je preteče mahal z okorno pestjo okoli Hankovega nosu.

»Jaz ti vendar ne morem juhe dati nazaj,« je menil Hank ponižno, »to bi bilo nespodobno.« In ko je postajal razjarjeni Nemeč čim dalje bolj vsiljiv, mu je položil Hank svojo močno roko na obraz, ki je bil zaripel od jeze in sunil.

Nemeč se je opotekel nazaj in se težko zvrnil ter gledal neskončno presenečeno.

»No, prijatelj,« se je obrnil Hank proti meni, »sedaj bi pa prav lahko pil vino brez zlih posledic za kogarkoli.« Odpravili smo se torej iskat kantino.

Veliko dvorišče temačne utrdbe St. Jean je bilo tačas prenapolnjeno z vojaki raznih polkov afriške armade. Ropot je bil grozanski, očitno je bilo tukaj zbirališče vojakov vseh vrst, ki so se vrnili iz Afrike ali pa so bili določeni tja.

Skozi ta človeški vrtnec smo se rinili za glavnim tokom, ki se je zaježil pred mogočnimi sodi, stoječimi pred odprtimi vrati. Kmalu smo se nahajali v pivnici, kjer so prodajali narodno pijačo, dobro rdeče vino.

»Tu ni dobiti kakega whiskeyja za dolar po čaši,« je menil Buddy, ko smo stali pred pocinkano točajnico in videli, da so vsi pili rdeče vino, ki je bilo zelo poceni.

Vino je bilo zelo dobro in vredno, da bi ga ponudil ob kakršnikoli priliki. Jaz sam nisem prijatelj steklenice ter nimam vina za sredstvo, s katerim bi se odžejal.

»Vi pa nič ne pijete, tovariš,« je dejal Buddy, gledaje na moj, do polovice izpraznjeni kozarec, dočim sem bil za vsakogar od njiju že naročil tretjo steklenico.